

**İLKÖĞRETİM 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÜZEL SANATLAR
LİSELERİ'NE YÖNELME DURUMLARINI ETKİLEYEN
ÇEVRESEL FAKTÖRLERİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ
(İSTANBUL İLİ TUZLA - KADIKÖY İLÇELERİ ÖRNEĞİ)**

Şeyma Bostanoğlu

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren on iki (12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Şeyma
Soyadı : BOSTANOĞLU
Bölümü : Güzel Sanatlar Eğitimi
İmza :
Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelme Durumlarını Etkileyen Çevresel Faktörlerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (İstanbul İli Tuzla-Kadıköy İlçeleri Örneği)

İngilizce Adı : The Study Of The Environmental Factors Affecting The 8th Grade Secondary School Students' Orientation Towards Fine Arts High Schools By Certain Variables (A Case Of Istanbul Province Tuzla-Kadıkoy Districts)

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Şeyma BOSTANOĞLU

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Şeyma BOSTANOĞLU tarafından hazırlanan “İlköğretim 8.sınıf öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liseleri’ne yönelme durumlarını etkileyen çevresel faktörlerin bazı değişkenler açısından incelenmesi (İstanbul ili Tuzla-Kadıköy İlçeleri Örneği)” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/ oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Şehnaz ERTEM

(Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Selçuk BİLGİN

(Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe KAYNAK AKÇAOĞLU

(Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Kırıkkale Üniversitesi)

.....

Tez Savunma Tarihi: 05. 07. 2019

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’na Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım süresince bilgi ve tecrübeleriyle bana en büyük yardımı sağlayan, hem lisans hem de yüksek lisans sürecinde gelişimime çok büyük katkısı ve emeği olan değerli tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Şehnaz ERTEM'e,

Tezimin uygulama aşamasında ders programımı düzenleyerek rahat araştırma yapabilmeme olanak sağlayan değerli okul müdürüm Sedat ALTAY'a,

Üniversiteye uzak mesafede olmam nedeniyle okulla daha rahat bağlantı kurabilmemi sağlayan sevgili arkadaşım Nurşimal BALÇIN'a,

Yanımda olamasalar da arkamdaki desteğini daima hissettiğim kıymetli anne ve babama, yoğun çalışma sürecimde oğlumun her türlü bakımını üstlenen eşimin çok değerli anne ve babasına,

Bu zorlu süreçte her zaman yanımda bulunan en büyük destekçim ve tezimin istatistiksel analiz kısmında yardımcı olan değerli eşim Gökhan BOSTANOĞLU'na ve sevgisiyle bana daima güç veren canım oğlum Melih BOSTANOĞLU'na çok teşekkür ediyorum.

**İLKÖĞRETİM 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÜZEL SANATLAR
LİSELERİ'NE YÖNELME DURUMLARINI ETKİLEYEN
ÇEVRESEL FAKTÖRLERİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ
(İSTANBUL İLİ TUZLA-KADIKÖY İLÇELERİ ÖRNEĞİ)
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Şeyma Bostanoğlu
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Temmuz 2019**

ÖZ

Sanat, küçük yaşlardan itibaren insanın içinde var olan içgüdüsel duyguların somutlaştırılarak ifade edilmesini sağlayan bir etkinliktir. Bireyin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim alabileceği kurumlara yönlendirilmesi, yeteneğinin ve yaratıcılığının gelişmesine büyük katkı sağlayacaktır. Sanatla ilgili eğitim almak ve kendini bu alanda geliştirmek isteyen bireyin karşısına birtakım çevresel faktörler çıkmaktadır. Bu faktörler bireyi olumlu anlamda etkileyebildiği gibi olumsuz anlamda da etkileyebilmektedir. Bu araştırma İlköğretim 8.sınıf öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liselerine (GSL) yönelmelerini etkileyen çevresel faktörlerin bazı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nicel araştırma modellerinden tarama yöntemi (survey) kullanılmıştır. Öğrencilerin verdiği cevaplar ile elde edilen veriler, IBM SPSS 21.0 istatistik paket programına aktarılıp istatistiksel yöntemlerle analiz edilerek; Bireysel Etki Faktörü, Sosyal Etki Faktörü, Aile Etki Faktörü, Eğitim Etki Faktörü olmak üzere dört başlık altında incelenmiştir. Nicel veriler; Faktör Analizi, Cronbach Alpha, Korelasyon Analizi, Mann-Whitney U Testi, Kruskal Wallis Testi ve Ki Kare (Chi Square) Testi ile çözümlenmiştir. İstatistiksel sonuçlar %95 güvenilirlik düzeyinde yorumlanmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda; GSL bulunmayan Tuzla ve GSL bulunan Kadıköy ilçeleri ile karşılaştırıldığında öğrencilerin GSL'lere yönelmelerini etkileyen faktörlerin ilçelere göre farklılık göstermediği görülmektedir. Ayrıca ailelerin ortalama aylık gelirlerine göre öğrencilerin GSL'lere yönelmesini etkileyen Sosyal Etki faktörünün farklılık gösterdiği ve araştırmaya

katılan kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla GSL'lere yönelme eğiliminde olduğu sonuçlarına varılmıştır. Bu çerçevede, yapılacak benzer çalışmalara örnek teşkil edecek sonuçlar çıkarılarak, öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerini etkileyen unsurlar hakkında öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Ortaokul, Güzel Sanatlar Lisesi, Müzik Dersi, Müzik Eğitimi
Sayfa Adedi : 101
Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Şehnaz ERTEM

**THE STUDY OF THE ENVIRONMENTAL FACTORS AFFECTING
THE 8TH GRADE SECONDARY SCHOOL STUDENTS'
ORIENTATION TOWARDS FINE ARTS HIGH SCHOOLS BY
CERTAIN VARIABLES (A CASE OF ISTANBUL PROVINCE
TUZLA-KADIKOY DISTRICTS)
(Master's Thesis)**

**Seyma Bostanoglu
GAZI UNIVERSITY
INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES
July 2019**

ABSTRACT

Art is an activity that enables human beings to embody and express the instinctive emotions they incorporate from the childhood. Directing an individual to the institutions in which he can be educated in accordance with his interests and skills will contribute to the development of his skills and creativity. An individual who wants to get education on arts and to improve himself in this field has to deal with certain environmental factors. These factors can affect the individual both positively and negatively. This study aims to examine the environmental factors affecting 8th grade primary school students' orientation towards Fine Arts High Schools (FAHS) in terms of certain variables. In the study, the survey method, which is a quantitative research method, was used. The data obtained from the students were transferred to IBM SPSS 21.0 statistical package program and analyzed under four headings: Individual Impact Factor, Social Impact Factor, Family Impact Factor, Education Impact Factor. Quantitative data was analyzed through Factor Analysis, Cronbach Alpha, Correlation Analysis, Mann-Whitney U Test, Kruskal Wallis Test and Chi Square Test. Statistical results were interpreted at 95% confidence level. When the districts of Kadikoy, which has a FAHS, and Tuzla, which does not have a FAHS, are compared, the results showed that the factors affecting students' orientation towards FAHS do not differ by districts. In addition, it was found that the Social Impact factor affecting the students' orientation towards FAHS based on their average monthly income shows variation, and that female students are more prone to prefer FAHS than males. In this framework, implementations that will set example for similar studies to be conducted were drawn and suggestions on the factors affecting students'

preference of Fine Arts High Schools were made.

Key Words : Secondary School, Fine Arts High School, Music Class, Music
Number of Pages : 101
Advisor : Dr. Lecturel Sehnaz ERTEM

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xvi
SİMGELER VE KISALTMALAR	xvii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu	4
1.2.Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	6
1.4. Sayıtlar.....	7
1.5. Sınırlılıklar.....	7
BÖLÜM II	8
KURAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1.Güzel Sanatlar	8
2.2. Sanat Eğitimi	9
2.3. Müzik Eğitimi.....	9
2.4. Cumhuriyetin İlanından Sonra Ülkemizde Kurulan Mesleki Müzik Eğitimi Kurumları.....	10
2.5. Güzel Sanatlar Lisesi	11

2.5.1. Güzel Sanatlar Liselerinden Mezun olan Öğrencilerin Eğitimine Devam Edebileceği Kurumlar	13
2.6. Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmeyi Etkileyen Çevresel Faktörler	14
2.6.1. Kişisel Faktörler	15
2.6.1.1. Cinsiyet.....	16
2.6.1.2. İlgi ve Yetenek	17
2.6.1.3. Değerler	17
2.6.1.4. Hedefler ve Beklentiler.....	18
2.6.2. Sosyal Çevre Faktörü.....	18
2.6.3. Ailesel Faktörler	19
2.6.4. Eğitim Faktörleri.....	21
2.6.4.1. Okul ve Öğretmen Faktörleri.....	21
2.6.4.2. Fiziksel Faktörler	23
BÖLÜM III	25
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	25
BÖLÜM IV.....	29
YÖNTEM	29
4.1. Araştırmanın Modeli	29
4.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	29
4.3. Veri Toplama Araçları	30
4.4. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi.....	31
4.4.1. Faktör Analizi.....	32
4.4.2. Güvenirlilik Analizi.....	36
4.4.3. Korelasyon(İlişki) Analizi.....	36
4.4.4. Bağımsız Grup Karşılaştırma Testleri	37
BÖLÜM V	38
BULGULAR VE YORUM.....	38
5.1. Demografik ve Diğer Değişkenlerin Frekans Analizi	38
5.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	43
5.2.1. Çevresel Faktörlerin Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesine İlişkin Etki Durumu	43
5.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	45

5.3.1. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesini etkileyen faktörler ile cinsiyet farklılıkları incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır?	45
5.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	52
5.4.1. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesini etkileyen faktörler ile ailenin eğitim durumu incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır?	52
5.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	55
5.5.1. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesini etkileyen faktörler ile ailenin gelir düzeyi incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır?	55
5.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	58
5.6.1. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerinde yaşadıkları yakın çevrede Güzel Sanatlar Liselerinin olup olmamasının bir etkisi var mıdır? ...	58
5.7. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	60
5.7.1. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerinde öğrenim gördükleri okul türünün bir etkisi var mıdır?	60
BÖLÜM VI.....	66
SONUÇ VE ÖNERİLER	66
6.1. Sonuçlar	66
6.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçları	66
6.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçları	67
6.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçları	67
6.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçları.....	68
6.1.5. Araştırmanın Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçları	68
6.1.6. Araştırmanın Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçları.....	68
6.2. Öneriler	69
KAYNAKLAR	71
EKLER	76
EK-1.Anket İzin Belgesi	77
EK-2. Anket Formu	78
EK-3.Veli İzin Belgesi.....	80

ÖZGEÇMİŞ	81
-----------------------	-----------

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Sınav Değerlendirme Ölçütleri</i>	13
Tablo 2. <i>2018-2019 Eğitim- Öğretim Yılı Güzel Sanatlar Lisesi İstatistikleri</i>	24
Tablo 3. <i>Araştırmanın Yapıldığı Okullar</i>	30
Tablo 4. <i>Bağımsız Değişkenlerin Örneklem Büyüklüğü Testi (KMO ve Bartlett Testi)</i>	32
Tablo 5. <i>Bağımsız Değişkenlerin Maddelerinin Faktör Sayısının Belirleme ve Açıklanan Varyans Yüzdeleri Testi</i>	33
Tablo 6. <i>Bağımsız Değişkenlerin Maddelerinin Faktör Yükleri (Döndürülmüş faktör matrisi) Tablosu</i>	35
Tablo 7. <i>Bağımsız Değişkenler İçin Güvenilirlik Analizi</i>	36
Tablo 8. <i>Faktörler Arasındaki İlişki(Korelasyon)</i>	37
Tablo 9. <i>Araştırmaya Katılanların Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı</i>	38
Tablo 10. <i>Örneklem Grubunun Müziksel Faaliyetlere Katılma Durumu</i>	39
Tablo 11. <i>Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelme İle İlgili Sorulara Verdikleri Cevapların Dağılımı</i>	41
Tablo 12. <i>Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmelerini Etkileyen Çevresel Faktörlerin Aritmetik Ortalaması, Standart Sapması ve Faktör Yükleri</i>	43
Tablo 13. <i>Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlerin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması</i>	45
Tablo 14. <i>Öğrencilerin Cinsiyeti ile Çalgı Çalmak İstemeleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu</i>	46
Tablo 15. <i>Öğrencilerin Cinsiyeti ile Müzikle İlgili Kendilerini Geliştirmek İstemeleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu</i>	47
Tablo 16. <i>Öğrencilerin Cinsiyeti ile Ailelerinin Yanında Şarkı Söylemeleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu</i>	48
Tablo 17. <i>Öğrencilerin Cinsiyeti ile Dinledikleri Şarkı Sözlerini Ezberlemeleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu</i>	49

Tablo 18. Öğrencilerin Cinsiyeti ile Güzel Sanatlar Liselerine Gitmek İstemeleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu	50
Tablo 19. Öğrencilerin Cinsiyeti ile Müzikle İlgilenmenin Özgüven ve Benlik Duygusunu Geliştirdiğini İnanmaları Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu.....	51
Tablo 20. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlerin Anne Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	52
Tablo 21. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlerin Baba Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	53
Tablo 22. Anne Eğitim Durumu ile Öğrencilerin Müzikle İlgilenmesi için Ailenin Teşvik Etmesi Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu	53
Tablo 23. Baba Eğitim Durumu ile Öğrencilerin Müzik Dersinden Sıkılmaları Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu	54
Tablo 24. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlerin Aile Aylık Geliri Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	55
Tablo 25. Aile Ortalama Aylık Geliri ile Öğrencilerin Okuldaki Müziksel Aktivitelere Katılma İstekleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu	57
Tablo 26. Öğrencilerin Eğitim Gördükleri İlçeler ile Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlere Göre Karşılaştırılması	58
Tablo 27. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri İlçe ile Çalgı Çalma İsteğine İlişkin Katılma Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi.....	58
Tablo 28. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri İlçe ile Okullardaki Müzik Malzemelerinin Yeterli Miktarda Bulunması Katılma Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi.....	59
Tablo 29. Öğrencilerin Eğitim Gördükleri Okul Türü ile Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlere Göre Karşılaştırılması	60
Tablo 30. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü ile Ailenin Müziğe Teşvik Etmesi Katılma Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi.....	61
Tablo 31. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü ile Ailelerin Güzel Sanatlar Liselerine Teşvik Etmesi Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi.....	62
Tablo 32. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü ile Ailelerin Güzel Sanatlar Liselerine Teşvik Etmesi Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi.....	63
Tablo 33. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü ile Okullardaki Müzik Malzemelerinin Yeterli Miktarda Bulunması Katılma Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi.....	64

Tablo 34. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü ile Ailelerin Güzel Sanatlar Liselerine Gitme İsteklerini Olumlu Karşılama Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi.....	65
---	----

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. <i>Faktör sayısının grafiksel gösterimi</i>	34
Şekil 2. <i>Araştırmaya katılan öğrencilerin anne baba eğitim durumlarına göre dağılımı</i> ...	39

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda verilmiştir.

Simgeler

χ^2

Açıklamalar

Ki Kare (ChiSquare) Test İstatistiği

Kısaltmalar

GSL

MEB

MEM

SD

Açıklamalar

Güzel Sanatlar Lisesi

Milli Eğitim Bakanlığı

Milli Eğitim Müdürlüğü

Serbestlik Derecesi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırma problemi, amacı, önemi, sınırlılıkları, varsayımlar ve araştırmaya ilişkin tanımlara yer verilmektedir.

“Sanat, güzelliğin ifadesidir. Bu ifade sözle olursa şiir, ezgi ile olursa musiki, resim ile olursa ressamlık, oyma ile olursa heykeltıraşlık, bina ile olursa mimarlık olur.” (Emre, 1928, s. 84). Sanat, evrensel bir iletişim aracıdır ve güzelliğe yönelik bütün çalışmaları içinde barındırır. Bir toplum hangi dil, din ve ırktan olursa olsun hiçbir fark gözetmeden sanat adı altında birleşebilir. Bir ülkenin sanata verdiği değer, o ülkenin gelişmişlik düzeyini etkileyen en önemli unsurdur.

Sanatta zevki, duygu ve düşüncelerimiz belirler. İnsandaki haz duygusu sanatın temelini oluşturur. Haz duygusu düşünme ve algılamayla gelişir. Yani sanat yapıtı hem algılanan, hem duygulandıran, haz veren, düşündüren bir öğedir (Artut, 2004, s. 18).

Sanat insanın hislerini, duygu ve düşüncelerini ifade edebileceği farklı bir güç unsurudur. İnsanın içindeki bu gücü dışarı çıkartabilmesi de yetenekli olduğunu gösterir. Bireyin yeteneğinin farkına varmasını sağlayacak en önemli kriter ise eğitimidir.

Günümüzde eğitim, pek çok eğitim bilimci tarafından farklı ifadelerle tanımlanmaktadır. Bu tanımlardan bazıları şunlardır: Ertürk (1972) eğitimi, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla, bilerek ve isteyerek değişikliğe sebep olma süreci olarak tanımlarken; Tezcan’a (1997) göre eğitim, kişinin kendini geliştirmeyi hedef alarak, onu geleceğe hazırlayan, gerekli bilgi, beceri ve davranışlar elde etmesine yarayan bir süreçtir. Demirel (2000) eğitimi, bireyin yaşantısında bilinçli ve istekli davranış değişikliği meydana getirme süreci olarak ele alırken; Sönmez (2007), eğitimi, kültürel değerleri bireye kazandırma süreci olarak tanımlamıştır.

Çağdaş bir toplum olabilmenin yolu, sanat eğitime verilen önemin fazla olmasından geçer. Ülkemizde sanat eğitimi veren kurumlar, çağdaş yaşam koşullarına uygun, nitelikli öğrenciler yetiştirme konusunda tecrübe sahibidir. Bu eğitim kurumlarının en büyük amacı, ülkemizi sanatsal platformda temsil edebilecek sanatçılar ve yaratıcı kimliğine sahip geleceğe ışık tutan nesiller yetiştirmektir.

Sanat eğitimi kişinin zihinsel yapısının gelişmesine katkı sağlayarak çevresiyle etkili iletişim kurabilmenin yolunu açar. Çevresiyle iletişim halinde olan birey düşünerek, sorgulayarak, fikir üreterek kendi düşüncelerine yön verir (Özcan, 2002, s. 72–73).

“Eğitim, bireylerin ve toplumların gelişme sürecini etkileyen en önemli unsurdur. Müzik eğitimi ise, ezgisel ve işitsel yapısıyla sanat eğitiminin en önemli dallarından birisidir.” (Özal, 2010,s.7).Müzik eğitimi kişinin hayatını her alanda etkileyen, öğrenme sürecini hızlandıran ve geliştiren bir yapıya sahiptir. Küçük yaşlarda doğru ve devamlı bir müzik eğitimi alan bireyin, okul başarısı ve sosyal çevresiyle etkileşimi olumlu yönde etkilenir.

Müzikle ilgili donanımlı bir eğitim alan çocuk, doğaçlama, üretme, kendini ifade edebilme konusunda hazır hale gelir. Sadece müzik alanında değil, hayatın her alanında toplum içindeki görev ve sorumluluğunun farkına varır. Müziğin temel kurallarını, enstrümanları, şarkı söylemeyi, ritme uygun dans edebilmeyi öğrenerek müzik beğenisini geliştirir(Eskioğlu, 2003, s.123). Müzik eğitimi alan bireyler özgüven sahibi, duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilen, empati kurabilen, farklı boyutlarda düşünebilen, uyumlu ve mutlu bireyler olarak müzik eğitimi almayan bireylere göre farklılık gösterir.

“Ses mükemmelliğe sanatsal bir dokunuşla müzikle birlikte ulaşır. Resim, şekillerin, renklerin, dokuların birleşmesinden; şiir, hecelerin, kelimelerin ve cümlelerin bütünleşmesinden oluştuğu gibi; müzik de seslerin, notalar halinde duygu, düşünce ve coşkumuzu ifade etmek için belli bir sistematik yapıda işlenmesinden oluşmaktadır.” (Coşkun, 2012, s. 14). “Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel kavramı veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir.” (Şahin, 2011, s.13).

Etkili ve amacına uygun müzik eğitimi almış bireylerin oluşturduğu toplumda sanat, rahat bir şekilde gelişir. Avrupa’da müzik eğitiminin gelişmesi ile sanat alanında önemli ilerlemeler sağlanmıştır (Yönetken, 1993).

Müzik eğitimi, bireylerin toplumsal duyarlılığının artmasına ve çevresiyle etkili iletişim kurabilmesine fayda sağlamaktadır. Ayrıca toplumun kültürel yapısının gelecek nesillere aktarılmasında da müzik eğitimi gereklidir. Bu düşünce, ülkemizde “Güzel Sanatlar Liseleri’nin kurulması gerektiğini ortaya koymuştur (Gün, 2007, s.3).

Müzik genellikle bireysel olarak öğretilir. Müzik eğitiminin bütün eğitim kurumlarında uzman kişiler tarafından verilmesi, bu alanda düzenli, planlı ve programlı olabilmenin önünü açar (Say, 1996). Ülkemizde müzik eğitiminin tam anlamıyla gelişmesi Cumhuriyet’in ilanı ile birlikte başlamıştır.

Müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla 1924’te kurulan musiki muallim mektebi bu alandaki gelişmelerin temelini teşkil etmektedir. 1936 yılında çağdaş ve batılı anlamda sanatçılar yetiştirmek amacıyla Ankara Devlet Konservatuarı kurulmuştur. 1937’ de ise Musiki Muallim Mektebi Gazi Terbiye Enstitüsüne aktarılmıştır. İlerleyen yıllarda diğer konservatuvarların, müzik öğretmeni yetiştiren kurumların açılması ve yaygınlaşmasıyla ülkemizde hem genel hem mesleki olarak müzik alanında gelişmeler sağlanmıştır. Bu önemli gelişmelerden biri de Güzel Sanatlar Liseleri’nin kurulmasıdır. Ortaöğretim düzeyinde eğitim veren GSL, müzik ve resim olmak üzere iki sanat dalından oluşmaktadır. Yetenek sınavı ile öğrenci alınmaktadır.

“Bu okullardan mezun olan öğrenciler, Eğitim Fakültelerinin Müzik ve Resim Eğitimi Bölümlerine, Güzel Sanatlar Fakültelerinin Resim ve Müzik Bölümlerine, Konservatuvarların farklı bölümlerine yerleşebildikleri gibi eğitim aldıkları resim ve müzik eğitimlerine devam etmek istemeyen öğrenciler lisans yerleştirme sınavı puanlarıyla müzik ve resim alanlarının dışında farklı bölümleri tercih ederek de eğitimlerini sürdürmektedirler” (Yazıcı, 2016, s.24).

Güzel Sanatlar Liselerinin misyonu:

- a. Eğitimin kalitesini artırabilmek adına yenilik ve değişikliklere karşı açık bir okul olmak,
- b. Eğitimin, içeriğinin amacına uygun ve geliştirilebilir nitelikte olmasına önem vermek,
- c. Öğrencileri bireysel yetenek ve başarıları doğrultusunda yetiştirmeye gayret etmek,
- d. Öğrencilerin geleceğe, doğru adım atmaları ve ilerde başarı gösterebilecekleri alanlara uygun rehberlik çalışmaları yaparak hedef ve başarı yolunda tüm imkân ve olanakları sağlamak,

- e. Öğrencilerini akademik ve sosyal alanda en iyi şekilde eğiterek dünyaya açılan kapılara imkân sağlamak,
- f. Uluslararası boyutta bir sanatçı olmalarına olanak sağlamak ve onları bilgilendirmek,
- g. Öğrencilerini gelecekte karşılaşacakları güçlüklerle karşı davranış biçimlerine ve sonuçlarına hazırlamak, güçlü kalmalarını sağlayacak yöntemlerle eğitmektir. (peraguzelsanatlar.com.tr/misyonumuz.html).

1.1. Problem Durumu

Ülkemizde öğrencilerin ilgi, yetenek, istek ve beklentilerini karşılayacak düzey ve nitelikte eğitim almaları çağdaş eğitim sisteminin gereklerinden biridir. Eğitimin kalitesi, gelecekteki mesleği belirlemede önemli bir etkidir. Birey ilköğretimin son sınıfına geldiğinde, sahip olmak istediği mesleğe yönelik doğru liseyi tercih etme çabası da başlamış olur. Meslekle ilgili en önemli adımı bu süreçte atacak olan bireyin ilgi ve yetenekleri göz ardı edilmeden, ailesi ve öğretmenleri tarafından desteklenmesi gerekir. Bireyin ileride sahip olmak istediği mesleği belirlemede ailenin ve çevrenin sosyoekonomik düzeyi, eğitim düzeyi, cinsiyet farkı gibi faktörler etkili olmaktadır. Ancak bireyin mesleki kariyerinin niteliğini ortaya koymada eğitim alacağı okulun türü büyük öneme sahip olduğundan, bireyin kendi hedeflerine yönelmesi daha doğru olacaktır. Bu konunun araştırma konusu olarak seçilmesinin nedenlerinden biri de budur.

Sanatçı kimliğine sahip bireyler yetiştirmeyi hedefleyen Güzel Sanatlar Liseleri, resim ve müzik alanında yetenekli öğrencilere eğitim vermektedir. Sanata ilgisi ve yeteneği olup bu liseleri tercih etmek isteyen bireylerin karşısına bazı çevresel faktörler çıkmaktadır. Bireyin istek ve beklentileri, aile, sosyal çevre, öğretmen ve okulun fiziki şartları gibi faktörler bireyi olumlu anlamda etkileyebildiği gibi olumsuz anlamda da etkileyebilmektedir. Bireyin sanata olan ilgi ve yeteneği göz ardı edilerek, maddi kaygılardan ötürü istemediği alanlara yönelmesi için zorlamak, gelecekte işini sevmeyen, mutsuz bir birey olmasına sebep olacaktır.

Bu bilgiler ışığında; İlköğretim 8.sınıf öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelme durumu ve onu etkileyen çevresel faktörler bir araştırma konusu olarak ele alınmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı; İlköğretim 8.sınıf öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liseleri'ndeki Müzik bölümlerine olan yönelme durumlarını ölçmek ve okul tercihlerini etkileyen çevresel faktörleri araştırmaktır. Öğrencilerin bireysel yetenek ve başarıları doğrultusunda Güzel Sanatlar Liselerine gitmelerini engelleyen olumsuz faktörleri tespit ederek, bu faktörlerin iyileştirilmesi için çözüm önerilerinde bulunmaktır.

Araştırmada kapsanan ana problem ve alt problemler bu amaca göre oluşturulmuştur.

Ana Problem: İlköğretim 8.sınıf öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liseleri'ne yönelme durumlarını etkileyen çevresel faktörler nelerdir?

Bu problemin çözümü için aşağıdaki alt problemlerin çözülmesine gerek duyulmuştur.

- 1- Çevresel faktörlerin öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesine ilişkin etki durumu nedir?
 - a- Eğitim etki faktörünün öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesine ilişkin etki durumu nedir?
 - b- Aile etki faktörünün öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesine ilişkin etki durumu nedir?
 - c- Kişisel etki faktörünün öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesine ilişkin etki durumu nedir?
 - d- Sosyal etki faktörünün öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesine ilişkin etki durumu nedir?
- 2- Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesini etkileyen faktörler ile cinsiyet farklılıkları incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır?
 - a- Eğitim etki faktörü cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
 - b- Aile etki faktörü cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
 - c- Kişisel etki faktörü cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
 - d- Sosyal etki faktörü cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
- 3- Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesini etkileyen faktörler ile ailenin eğitim durumu incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır?
 - a- Eğitim etki faktörü ailenin eğitim durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

- b- Aile etki faktörü ailenin eğitim durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
 - c- Kişisel etki faktörü ailenin eğitim durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
 - d- Sosyal etki faktörü ailenin eğitim durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
- 4- Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesini etkileyen faktörler ile ailenin gelir düzeyi incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır?
- a- Eğitim etki faktörü ailenin gelir düzeyine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
 - b- Aile etki faktörü ailenin gelir düzeyine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
 - c- Kişisel etki faktörü ailenin gelir düzeyine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
 - d- Sosyal etki faktörü ailenin gelir düzeyine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
- 5- Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerinde yaşadıkları yakın çevrede Güzel Sanatlar Liselerinin olup olmamasının bir etkisi var mıdır?
- 6- Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerinde öğrenim gördükleri okul türünün bir etkisi var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Güzel Sanatlar Liseleri'ni tercih eden ve etmeyen öğrencilerin bu okullardan beklentileri ayrıntılı olarak bilinmemektedir. Bu okullardaki kalite ve başarı, öğrencilerin okullara olan ilgileri ve beklentilerinin karşılanmasıyla doğru orantılıdır.

Ortaokul öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liseleri'ne yönelme/yönelmeme nedenlerinin incelenmesi ve konu hakkında bilimsel veriler toplanıp analiz edilerek, öğrencilerin bu okullara ilgilerini, tercihlerini ve beklentilerini etkileyen faktörlerin tespit edilerek sonraki araştırmacılar için kaynak olması, Güzel Sanatlar Liseleri'nin Müzik Bölümleri açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar, Ortaokul öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liseleri'ne ilgilerini ve tercihlerini etkileyen faktörleri ölçerek bu verilerin daha sonraki araştırmacılara ışık tutmasını sağlayacaktır.

1.4. Sayıtlar

Araştırmada řu sayıtlara dayanılmıştır;

1. Araştırma yöntemlerinin, araştırmanın konusuna ve amacına uygun olduğu,
2. Tarama yöntemi ile elde edilen kaynak ve bilgilerin araştırmayı desteklediği,
3. Araştırmada kullanılan anket, araştırmanın amacını gerçekleştirebilecek kapasitede olduğu ve ankete verilen yanıtların samimi olduğu,
4. Seçilen örneklemin evreni temsil ettiği.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. İstanbul ili Kadıköy ve Tuzla ilçelerinde 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 8. Sınıf öğrencileri ile,
2. Güzel Sanatlar Liseleri'nin müzik bölümü ile,
3. Kurum olarak bu ilçelerdeki devlet okulları ile,
4. Yüksek Lisans tezi için ayrılabilen süre, araştırmacının sağlayabildiği maddi olanaklar sınırlıdır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırma konusuyla ilgili, temel ve kuramsal kaynaklardan elde edilen bilgiler verilmektedir.

2.1.Güzel Sanatlar

Güzel sanatlar insanın fikir ve hislerinin ifade biçimini simgeleyen yaratıcı bir yapıdır. Sanat toplumsal bütünlüğün ve kültürel gelişimin sağlanmasında en önemli unsurdur. Yani sanat, bir toplumun gelişmişlik düzeyini belirleyici bir güce sahiptir. Mustafa Kemal Atatürk'ün de belirttiği gibi “ Sanatsız kalmış bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir” sözünde de sanatın bir millet için olmazsa olmaz önemi vurgulanmaktadır.

“Güzel düşüncesi, Hegel için, mutlak düşünceden başka bir şey değildir. Güzel, sanata ait duysal betimlemedir. Sanat, hakikati duygusal bir biçim altında bilinç alanına çıkarır. O halde Güzel, düşüncenin duygusal belirlenişi olarak tanımlanabilir. Sanat, duysal yanılla bize gölgelerden, biçimlerden, tonlardan ve ezgilerden bir dünya yaratır”(Doğan, 1998).

Sanatın insanların doğaya yönelik duygu ve düşüncelerini, çizgi, renk, biçim, ses, söz ve ritim gibi araçlarla güzel ve anlamlı bir şekilde, kişisel bir anlatımla ifade etme çabasından doğan ruhsal bir faaliyettir (Aytaç, 1981, s. 11). Sanat, özgünlüğün ve yaratıcılığın güzel yapıtlarla birleşmesiyle kendine has bir ruhu olan ve süreçle değer kazanan bir yapıya sahiptir. Sanatın gelişmesindeki ve değer görmesindeki en önemli etken nitelikli sanat eğitimidir.

2.2. Sanat Eğitimi

Sanat, küçük yaşlardan itibaren insanın içinde var olan içgüdüsel duyguların somutlaştırılarak ifade edilmesini sağlayan bir etkinliktir. Bu ifade biçimini geliştirmenin tek yolu ise bireyin yeteneğine uygun sanat eğitimi almasıdır. Fakat aileler arasındaki en sık karşılaşılan görüş, “sanatın geleceğe yönelik iyi bir tercih olmadığı” yönündedir. Bu durum aslında çok yetenekli olup ailesel ve çevresel faktörlerle eğitim alamayan pek çok kişinin körelmesine sebep olmaktadır.

Kişilerin fikir yapılarının zenginleşmesinde sanat eğitimi; zihinsel, duygusal ve fiziksel öğretileriyle beraber çok yönlü yaratıcılık becerisinin gelişmesine, sanatsal çalışmalara değer vermesine ve anlamlandırmasına katkı sağlamaktadır (Nevruz, 2018, s.1).

Sanat eğitimi, bireyin yetenek ve üretkenlik gücünü geliştirerek, farklı boyutta düşünme ve estetik beğenilerini geliştirme çabasıdır. Bir başka deyişle sanat eğitimi, küçük yaşlarda başlayarak kültürel anlamda yetiştirmekte; hisleri, zihinsel yapıyı, hayal kurma ve yetenekleri doğru şekilde geliştirmede ve okul başarısını arttırmada önemli bir etkiye sahiptir (Özsoy, 2007, s. 51). Çellek’e (2003) göre sanat, bireyin duygularını, düşüncelerini, gözlemlerini, sezgilerini, duyumlarını, tecrübelerini, duyarlılığını, üretkenliğini güzel sanatlar aracılığıyla ifade edebilme çabasıdır.

Her sanat dalının duyular aracılığıyla insana hitap eden bir özelliği vardır. Müzik sanatı diğer sanatlardan farklı olarak iletmek istediği duyguyu tınılarla ifade etmektedir. Müzik eğitimi almamış olan bir kişi, müzikle anlatılmak istenen gönderime karşı genellikle ilgisiz kalır (İpşiroğlu’ndan aktaran Nevruz 2018).

2.3. Müzik Eğitimi

Ülkemizde çocuk eğitimi konusu pek çok aile tarafından önemsenmektedir. Eğitimin temelini, o dönemin şartları belirlemektedir. Çocuğun doğru ve sistemli bir eğitim alması gelecekteki yaşantısının kalitesini belirler niteliktedir. Aileler bu bağlamda çocuğun özgüven ve benlik algısının gelişmesine yardımcı olacağı düşüncesiyle sanatsal bir alanda eğitim alabilmesine olanak sağlamaktadırlar. Dönemin şartlarına uygun eğitim yöntemleri birçok sanat dalını da etkilemektedir. Müzik eğitimi de bu etkileşimin bir parçası olarak yeniliklere uyum sağlamak adına pek çok öğretmen ve sanatçıyla müziğin gelişmesine katkıda bulunmuştur.

Müzik eğitimi planlı olmayı, akıl yürütmeyi ve disiplinli çalışmayı sağlayan bir etkinlik olarak insan gelişimi için vazgeçilmez bir unsurdur (Aksu, 2007, s. 40). Şeyda Çilden'in (2001) araştırmasına göre, müzik eğitimi programının iyi hazırlanmış olması çocuğun yaşamını anlamlı ve keyifli hale getirebilir.

Müzik eğitimi çocuğun sadece müzik alanında başarılı olacağı anlamına gelmemektedir. Müzik, bu alanın dışında da becerilerinin gelişmesinde etkili olur. Bu bireysel faydasının yanında toplumu birleştirici ve geliştirici bir güç unsuru olan müzik eğitiminin önemi tartışılmazdır (Eskioğlu, 2003).

Müzik, öğrencilerin etkinlikler aracılığıyla yaşayarak hayatlarının ayrılmaz bir parçası haline getirerek, kendisi ve çevresiyle uyumlu, çevresindeki olaylara, değişimlere duyarlı, duygu, düşünce ve deneyimlerini ifade eden, beceri ve üretkenliğini fark ederek, mutlu, kişilikli ve öz benliği yüksek olan bireyler yetişmesini sağlayan önemli bir sanat dalıdır (Yıldırım, 2013, s. 1).

Uçan'a göre müzik eğitimi; Bireyin ve toplumun güzel sanatlara olan ihtiyacını karşılamayı, içimizde var olan üretme güdüsünü gidermeyi, yaşadığı çevreye karşı hassas ve duyarlı olmayı amaçlamıştır (1997, s.176).

2.4. Cumhuriyetin İlanından Sonra Ülkemizde Kurulan Mesleki Müzik Eğitimi Kurumları

Ülkemizde mesleki müzik eğitiminin düzenli ve sağlam temellere dayandırılması ilk olarak Cumhuriyet'in ilanından sonra Mustafa Kemal Atatürk'ün yönergesiyle 1 Eylül 1924'te Musiki Muallim Mektebi'nin hazırlık sınıfı olarak Ankara'da başlamıştır. Zamanla gelişmeye ve değişmeye uğrayan mesleki müzik eğitimi 1930'da Musiki Muallim Mektebi'nin ortaokul bölümü olarak eğitim vermeye devam etmiştir. 1936-37 'den sonra "Ankara Devlet Konservatuvarı" ilkokul, ortaokul ve lise olarak üç farklı kademedede müzik ağırlıklı eğitimini sürdürmüştür. 1950 ve 1975 yılları arasında müzik öğretmeni yetiştirmeyi amaçlayan "müzik seminerleri" açılmıştır. 1985'te öğretmen liselerinde müzik eğitimi veren "müzik kolları" oluşturulmuştur. Oradan da 1989 yılında "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri" olarak müzik eğitimi verilmeye devam edilmiştir (Uçan'dan aktaran Yazıcı, 2016).

Müzik eğitiminin daha planlı ve kapsamlı olabilmesi adına, öğretmen kadrosunun geliştirilmesi amacıyla 1925'ten itibaren Avrupa'ya yetenekli genç sanatçılarımız

gönderildi. Bu uygulamayla birlikte 1925'te Ulvi Cemal Erkin ve Fuat Koray, 1928'de A. Adnan Saygun, H. Bedii Yönetken ve Nurullah Şevket Taşkiran Avrupa'ya gönderildi. 1930 yılından sonra ülkemize dönen sanatçılarımızla birlikte müzik eğitimi daha etkili ve gelişmiş bir hal kazandı. Okulun giderek sanatçı yetiştirmeyi amaçlaması üzerine müzik öğretmeni yetiştiren bölümü 1937-1938 öğretim yılında Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü'nde (Gazi Eğitim Enstitüsü'nde) açılan Müzik Şubesi'ne aktarıldı (Uçan, 1997, s.181). Almanya'da müzik eğitimcisi olan "Eduard Zuckmayer" Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik bölümünün başkanı olarak ülkemize getirildi.

1980 yılında İstanbul, Ankara ve İzmir'de Eğitim Enstitüleri'nin müzik bölümleri Yüksek Öğretmen Okulları'na bağlanmıştır. Daha sonra 1982 yılında çıkan 2547 Sayılı Yasa ile İstanbul'da Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'ne, Ankara'da Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'ne ve İzmir'de Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'ne bağlanmıştır (Mumcu, 2006, s.2).

2.5. Güzel Sanatlar Lisesi

Güzel Sanatlar Liseleri, kendisi ve çevresiyle uyumlu, çevresindeki olaylara, değişimlere duyarlı, duygu, düşünce ve deneyimlerini ifade eden, yaratıcılık ve yeteneğini fark ederek, mutlu, kişilikli ve özgüveni olan bireyler yetişmesini sağlayan eğitim kurumlarıdır.

Ülkemizde ilk Güzel Sanatlar Lisesi İstanbul'da, dönemin Milli Eğitim Bakanı Avni Akyol'un adını alarak "İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi" olarak açılmıştır. "Milli Eğitim Bakanlığı'nın 04.12.2008 tarih ve 1608 sayılı 'Ortaöğretimde Okul Çeşitliliğinin Azaltılması Genelgesi 2008/81' ile Güzel Sanatlar Liseleri, Spor Liseleri ile birleştirilmiş ve ismi Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Olarak değiştirilmiştir" (MEB, 2008).

Güzel Sanatlar Liseleri, ilköğretimden mezun olan öğrencilere 4 yıllık eğitim veren mesleki sanat eğitimi kurumlarıdır. Müzik ve resim bölümü olarak iki farklı sanat dalında eğitim verilen bu okullarda öğrenci alımı yetenek sınavıyla yapılmaktadır. Talim ve Terbiye Kurulunun 07 Haziran 2005 tarih ve 184 sayılı yapılandırma kararıyla, 1 yıllık hazırlık sınıfı kaldırılarak öğrenim süresi 4 yıl olarak düzenlenmiştir (Resmi Gazete, 16.12.2006, s. 26378).

Güzel Sanatlar Liselerinin yetenek sınavlarına giriş koşullarına göre diploma notu en az 3.00, 7. ve 8. sınıflara ait yılsonu aritmetik ortalaması en az 4.00 olmalıdır (Tebliğler dergisi, 1999). Bu madde 2009 tarihinde çıkan 27260 sayılı tebliğler dergisinde yeniden düzenlenerek, ilköğretimden mezun olan öğrencilerde diploma notu zorunluluğu kaldırılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığının belirttiği zaman ve koşullarına bağlı kalarak ülkedeki bütün Güzel Sanatlar Liseleri'nde eş zamanlı yetenek sınavı yapılmaya başlanmıştır. Yetenek sınavında başarılı olan öğrenciler bu okullarda eğitim almaya hak kazanır (Yazıcı, 2016, s.24).

Güzel Sanatlar Liseleri, ülkemizin çağdaşlaşma yolunda, sanata ve sanatçıya verilen önemin artmasında, kültürümüzün ve sanatımızın gelişmesinde büyük öneme sahip bir kurumdur. Öğrenciler yetenekleri doğrultusunda, sanat adına ülkemizde ve dünyada önemli yerlere gelebilme çabası içerisinde eğitilmektedir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin kuruluş, amaç ve görevleri 20 Eylül 2013 tarihli ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yer alan yönetmeliğin ikinci kısmının 6. ve 7. maddelerinde aşağıdaki şekilde belirtilmiştir (T.C. Resmi Gazete, 2013).

“Ortaöğretim kurumları; Öğrencileri bedenî, zihni, ahlâkî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirmeyi, demokrasi ve insan haklarına saygılı olmayı, çağımızın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlamayı, öğrencileri ortaöğretim düzeyinde ortak bir genel kültür vererek yükseköğretime, mesleğe, hayata ve iş alanlarına hazırlamayı, öğrencilere çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazandırmayı, öğrencilere yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisi kazandırmayı, hayat boyu öğrenmenin bireylere benimsetilmesini ve öğrencilere güzel sanatlarla ilgili temel bilgi ve beceriler kazandırmayı ve güzel sanatlar alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmeyi, amaçlar.”

Ülkemizde devlet okulu olarak açılan 82 Güzel Sanatlar Lisesi vardır. Talim Terbiye Kurulunun 2018 verilerine göre Güzel Sanatlar Liselerinde müzik bölümünün haftalık ders saati 40 saat olarak belirlenmiştir. Diğer liselerde görülen sözel ve sayısal derslerin yanı sıra müzik bölümünde şu dersler de yer almaktadır: Batı müziği teori ve uygulamaları, Türk halk müziği teori ve uygulamaları, Türk sanat müziği teori ve uygulamaları, piyano, bağlama, çalgı eğitimi, çok sesli koro, Türk halk müziği korosu, Türk sanat müziği koro, çalgı toplulukları, bilişim destekli müzik, Türk ve batı müziği tarihi, bireysel ses eğitimi, drama, müzik kültürü, Türk- İslam musikisi, Türk dünyası müzikleri, halk dansları ve müzikleridir. Çalgı eğitimi dersinde, her öğrenci fiziksel yapısına uygun olarak gitar, flüt, bağlama, tambur, keman, viyola, çello, kontrbas, ney, ut, klasik kemençe, kanun, klarnet, kaval,

vurmalı çalgılar, tar, kemane, yaylı sazlar (Kemençe, Karadeniz Kemençesi, Kabak Kemane) çalgılarından birini seçerek dört yıl süresince o çalgının eğitimini alır. İstenilen çalgıyı seçmede öğretmen kadrosunun yeterli olup olmaması da önemli bir ayrıntıdır.

Tablo 1.

Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Sınav Değerlendirme Ölçütleri

Yetenek Sınav Puanının Belirleyicileri	Yetenek Sınav Puanı	Yerleştirme Puanının Belirleyicileri	Yerleştirme Puanı
1-Müziksel İşitme	26 Puan		
a-Tek Ses	3		
b-İki Ses	6		
c-Üç Ses	9		
ç-Dört Ses	8		
2-Ritimsel Bellek	32 Puan		
a-Ritim Tekrarı (2/4 Tonal)	16		
b-Ritim Tekrarı (5/8 Modal)	16		
3- Ezgisel Bellek	32 Puan		
a-Ezgi Tekrarı (2/4 Tonal)	16		
b-Ezgi Tekrarı(4/4Tonal)	16		
4-Müziksel Çalma ve Söyleme	10 Puan		
a-Müziksel Söyleme	5		
b-Müziksel Çalma	5		

*Ortaöğretime yerleştirme puanının 1/5 i alınarak 100 lük sisteme dönüştürülür. Bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür.

Tablo 1’de Güzel Sanatlar Liselerinin müzik bölümü yetenek sınavlarında dikkat edilen değerlendirme ölçütlerine yer verilmiştir. Yetenek sınavında müziksel işitme, ritimsel ve ezgisel bellek, müziksel çalma-söyleme becerileri, belirtilen puanlara göre değerlendirilir. Yerleştirme puanlarının %70’i yetenek sınavından alınan puana, %30’u da ortaöğretime yerleştirme sınavından alınan puan yüzdesine göre belirlenmiştir.

2.5.1. Güzel Sanatlar Liselerinden Mezun olan Öğrencilerin Eğitimine Devam Edebileceği Kurumlar

Öğrencilerin, Güzel Sanatlar Liselerine yönelme aşamasında ilk akıllarına gelen soru, bu okuldan mezun olunca hangi okulları ve hangi alanları tercih etmeleri gerektiğidir. Bu durum öğrencinin ilgi ve başarısının hangi alanda olduğuyula ilişkilidir. Branş öğretmenleri ve rehberlik servisinin okullar hakkında bilgilendirmesi ve yönlendirmesiyle öğrenciler tercih edebileceği okulları belirleyebilir. Güzel Sanatlar Lisesi’nden mezun olup müzik eğitimine

devam etmek isteyen öğrenciler olduğu gibi, alan dışı tercih yapmak isteyen öğrenciler de olabilmektedir.

“GSL müzik bölümünden mezun olan öğrenciler, üniversitelerin; Müzik Öğretmenliği bölümlerine, Türk Müziği Devlet Konservatuarlarına, Devlet Konservatuarının:

- Orkestra Şefliği,
- Piyano Ana Sanat Dalı,
- Üflemeli Çalgı,
- Müzikoloji,
- Sahne Sanatları,

bölümlerine başvurabilirler.” (AGSL Yönetmeliği, 20.06.1993 tarih ve 21613 sayılı Resmi Gazete).

2014-2015 eğitim-öğretim yılında, Talim Terbiye Kurulu’nun yayınladığı Haftalık Ders Çizelgesi’ne göre, ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında müzik dersleri 1 ders saati olarak belirlenmiştir. Seçmeli dersler arasında bulunan görsel sanatlar, müzik, spor ve beden eğitimi dersleri, öğrencilerin isteklerine bağlı olarak 2 ya da 4 saat olarak da seçilebilmektedir (MEB, 2012).

İlköğretimdeki müzik dersinin 1 ders saati ile sınırlandırılmaya çalışılması hem öğrencilere hem de öğretmenlere yetersiz gelmektedir. Dersle ilgili konuların derinlemesine ele alınabilmesi, konuların amaca uygun şekilde işlenebilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin müziğe karşı ilgi ve yeteneklerini tespit edip bu alanda ilerleyebilmelerini sağlamak için ders saatinin arttırılması gerekmektedir. Hedeflenen kazanımların öğrenciler üzerinde etkili olabilmesi için, bu süre yeterli olmamaktadır.

Uygulanmak istenen plan-programın her eğitimciye hitap etmemesi, okullardaki eğitim materyallerinin yeterli olmaması, müzik eğitiminin amaç değil araç olarak kullanılması anlayışı nedeniyle, belirlenen ideolojilerin yerine getirilmesi zor olmaktadır (Küçüköncü, 2003).

2.6. Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmeyi Etkileyen Çevresel Faktörler

Çocukların eğitim hayatı sürecinde başarısını etkileyen en önemli ilkelerinden birisi, öğretmenlerin, rehberlik servisinin ve ailelerin uyum içinde hareket edebilmesidir.

Bireyin meslek seçimi sürecinde gelişimine bağlı olarak aldığı kararlardaki değişmelerde çeşitli etkenler önemli rol oynamaktadır. Bu etkenleri şu şekilde sıralanabilir:

1. Cinsiyet ve fiziksel özellikler,
2. Kendi istek ve beklentileri,
3. Mesleğin toplumdaki yeri ve önemi, ekonomik getirisi ve mesleğe olan istek,
4. Okul başarısı ve öğretmenlerin görüşleri,
5. Ailenin istek ve beklentileri ile çocuğu hakkındaki düşünceleri,
6. Çalışma alışkanlıkları, beklentileri, okul başarısı, benlik kavramı, ilgileri, özel yetenekleri ve zekâsı,
7. Arkadaşlarının etkisi ve fikirleri
8. Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi,
9. Çevrenin etkisi, ülkenin ekonomik durumu ve teknolojik gelişmeler,
10. Meslek hakkındaki bilgi düzeyi,
11. Mesleki olgunluk düzeyi.

Bu etkenler, bireyin kendi meslek seçiminde önemli belirleyicilerdir (Deniz, 2001, s. 4).

Bu faktörler içerisinde meslek seçimini doğru yapabilmenin en önemli şartı bireyin kendini tanımasıdır. İlgi ve yeteneğinin farkında olan birey mesleği ile ilgili yapacağı tercihlerde daha kararlı ve istekli olacaktır.

2.6.1. Kişisel Faktörler

Kişisellik kişinin kendi hayatını istediği gibi şekillendirip yaşayabilme hakkıdır. Kişisellik kendi ayakları üzerinde durabilen, kararlarını yaşantısına aktarabilen, kendisinin ve başkalarının hayatına ve geleceğine karşı sorumluluk alabilen bir yapıya sahip olmaktır. Kişilik olgusu kişinin kendi yaşantısını ön plana çıkartarak fiziksel, zihinsel ve coşkusal olarak güç kazanması durumudur (Cüceloğlu, 2007).

Kişisel faktör, kişinin kendi istek ve beklentilerini, değerlerini, ilgi ve yeteneklerini bir bütün olarak değerlendirdiği yetiler ve olgulardır. Kendini tanıyan birey ne istediğinin ve neyi amaçladığının farkındadır. İlgi ve yeteneklerini kararlılıkla irdeleyen birey öz benliğini

geliştirir. Başkalarının istek ve beklentilerine karşı kendi kararlarını alabilen birey sorumluluklarını ve öz yetilerini geliştirir.

“Birey açısından kişilik kavramı, bireyin kendisi hakkında fiziksel, zihinsel ve ruhsal özellikleri hakkındaki bilgisidir. Bireyin başkaları açısından kişiliği ise toplum içinde belirli özelliklere ve rollere sahip olma durumudur.” (Eren, 2004, s.83).

2.6.1.1. Cinsiyet

Cinsiyet farklılığı, öğrencilerde başarıyı ve yeteneği farklı şekillerde ortaya koymalarında etkili olmuştur. Kız ve erkek öğrencilerin hayata bakış açıları ve yaşam koşulları farklılık gösterebilir. Kız çocukları toplumsal baskının bedelini en ağır ödeyen kesim iken, erkek çocukları daha rahat ve özgür bir ortamda yetişmektedir. Hal böyle olunca başarı ve yeteneğin gelişmesinde cinsiyet faktörü büyük bir etken olmaktadır. Halk arasında cinsiyete göre farklı meslek grupları oluşturulmaya başlanır. Toplumda kadınlara uygun meslekler ve erkeklere uygun meslekler olarak ikiye ayrılan bir anlayış hâkimdir. Bu durum meslek seçiminde kültürel rollerin büyük oranda etkili olduğunu gösterir.

Aileler, çocuklarının toplumdaki cinsiyetçi kalıplaşmış fikirlere uyum sağlaması için büyük çaba harcayarak başarı, ilgi ve yeteneğinin gelişimini desteklemektedir. Küçük yaşta bu cinsiyetçi kalıplara sığdırılmaya çalışılan çocuklarda, ileriki yaşantısında bilim, teknik ve kültürel alanda, akademik başarılarında ve meslek seçiminde sorun yaşamasına sebep olmuştur (Köse, 1998, s. 43).

Sosyo-ekonomik durumu yeterli olmayan aileler, okul giderlerini azaltmak adına çareyi kız çocuklarının eğitim hayatını bitirmekte bulur. Eğitim hakkı elinden alınan kız çocukları, ev ekonomisine katkıda bulunmak için çalıştırılır ya da küçük yaşta evlendirilir (Hancıoğlu ve ark., 2000). Bu durumun önüne geçebilmek adına günümüzde sosyal medya, televizyon ve kitle iletişim araçları aracılığıyla kız çocuklarının eğitim hayatına devamını destekleyerek toplumsal farkındalık oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Cinsiyete bağlı ayrımcılık, eğitimde fırsat eşitsizliğinin bir sonucudur. Türkiye’de eğitimdeki fırsat eşitsizliğinin nedenleri aşağıdaki gibi sıralanabilir.

- Toplumun cinsiyet farklılığına bağlı değerleri (kız çocuklarının okutulmasının gereksiz olduğu düşüncesi),
- Katılımın yetersiz olması,

- Eğitim kurumunun yetersizliği,
- Maddi imkânsızlıklar,
- Bölgesel gelişmişlik düzeyi,
- Küçük yaşta evlenme,
- Ev işi ve kardeş bakımında aileye yardımcı olma,
- Dönemlik işlerde çalışma,
- Zorunlu yer değişikliği (Parlaktuna, 2010, s. 1225).

2.6.1.2. İlgi ve Yetenek

Bireyin, bir işi yapmak istemesi o işe ilgisinin olduğu anlamına gelir. Bireyin ilgisinin nelere karşı olduğunu belirlemek gelecek yaşantının şekillenmesi için önemli bir adımdır. İstenmeyen, ilgi duyulmayan bir işi sırf başkaları istiyor diye yapmak kişiyi entelektüel bağlamda olumsuz etkiler. Sanata ilgi duyan sanatsal alanda kendini geliştirmek isteyen bireye meslek seçimiyle ilgili alakasız seçenekler sunmak bireyin motivasyonunu olumsuz etkileyebilir. İstemediği alana karşı yeteneği olsa bile, ilgisinin olmaması o alanda verimli ve mutlu olamayacağının göstergesidir. Yani bireyin bir alana yeteneğinin olması, o alana ilgisinin olduğu anlamına her zaman gelmemektedir.

Yetenek, bir işi rahatlıkla yapabilecek beceriye sahip olmak demektir. Yetenek genetik bir yapıdır ve sonradan eğitim alarak geliştirilebilir. İlgi ve yetenek bir araya gelerek başarılı olma yolundaki en önemli adımı oluşturur.

2.6.1.3. Değerler

Değerler, duygu ve düşüncelerimizi ifade eden yaşamımızda olmazsa olmaz dediğimiz bir bütünlük kavramıdır. Hayatımız süresince aldığımız kararlar değer verdiğimiz olguların bir sonucudur. Meslek seçiminde değerlerin iyi belirlenmesi gelecek yaşantımızı etkileyen bir unsurdur. Sanata değer veren bireyin aynı zamanda sanata ilgisinin olduğu da düşünülebilir. Değer ve ilgi kavramları birlikte ele alınarak genel bir yargıya varılabilir.

Eğitim ve öğretimin planlı programlı yapıldığı tek yer okullardır. Dolayısıyla değer kavramının en etkili öğretim sahalarından biridir. Değer öğretiminde, öğretmenlerin rolü

büyüktür. Öğretmenlerin hal ve tavırları değer öğretiminde öğrencilere model olmaktadır (Varol, 2011).

Toplumdaki sosyal ve aile yapısının anlaşılmasını sağlayan en önemli koşul, değer sistemlerindeki farklılıkları bilmekten geçer. Asıl önemli olan, bireyleri tanıyarak bireyler arası iletişim etkinliğinin sağlanmasına yardımcı olur. Bu konuda fikir sahibi olmak, özellikle bireyleri yetiştirme ve yönlendirme görevi üstlenmiş kişiler olan; ailede ebeveynler, okulda öğretmenler, çalışma hayatında ise yöneticiler, açısından büyük önem taşımaktadır (Uyguç, 2003, s. 95).

2.6.1.4. Hedefler ve Beklentiler

Her bireyin kendi yaşam koşullarına uygun olarak belirlediği amaçlar vardır. Kişi gelecekteki kariyerine ulaşmak için belli hedefler koyarak çalışmalarını şekillendirir. Amaçsız bir yaşantının sonucunda kişi hiçbir alanda başarı sağlayamaz. Hedeflerimiz aynı zamanda güdülenme ve motivasyon kaynağımızdır. Beklentilerimiz ise hedeflerimize giden yolu gösterir. Küçük yaşlarda belirlediğimiz hedefler zaman içerisinde değişime uğrayabilir. Yetişkinlikle birlikte hayatta elde edilen tecrübeler, kişilere kendileri için daha gerçekçi hedef ve beklenti sınırları oluşturmaktır.

White, McClelland ve Maslow gibi psikologlara göre insan; öz yeteneklerini geliştirme ve birey olarak gelişme fırsatları ile motive olmaktadır. Yine Maslow ve diğer hümanist kuramcılara göre insan, doğru imkânlar elde ettiğinde hedeflerine yönelik çaba harcamaktadır (Aydın, 1991).

2.6.2. Sosyal Çevre Faktörü

Birey, yaşamı süresince, ailesinin, arkadaşlarının ve değer verdiği kişilerin, yaşayarak tecrübe ettiği olayların, geleneklerin ve sosyal medyanın etkisiyle hayatı deneyimleyerek yaşamına yön verir.

Birey çevresinde, ailesinin dışında rol model aldığı kişinin yaşantısını ve sahip olduğu mesleğini örnek alarak, bu kişinin mesleğine yönelme sağlayabilir. Model alınan kişinin düşünceleri birey için önemli olduğundan birey, işle ilgili söylenen olumlu ya da olumsuz her söylemden etkilenebilir. Günümüzde sanat alanına ilgi ve talep artmış olsa da toplum tarafından sanatın meslek olamayacağı düşüncesi hâkim olmuş ve yetenekli kişilerin bu

alandan ilerlemesinin önüne geçilmeye çalışılmıştır. Bu sebeple sosyal çevrenin meslek seçimindeki etkisi büyüktür.

Toplum içinde kalıplaşmış değer yargıları küçük yaştan itibaren hayatımızın içine işlemiş ve içselleştirilmiştir. Hayatımızla ilgili aldığımız kararlarda, çevremizin de düşüncelerini almamız gerektiği düşüncesi hâkimdir.

Son yıllarda teknolojinin gelişmesi ile televizyon, cep telefonu, internet, bilgisayar ve sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte genç nesil arasında sosyalleşme hızla artmıştır. Bu durum meslek seçiminde de etkili olarak rol model alma oranını arttırmıştır.

2.6.3. Ailesel Faktörler

Sağlam ve güçlü bir toplumun oluşabilmesi sağlıklı ve güçlü bir aile yapısına bağlıdır. Sağlıklı ve güçlü aileler de, ancak sağlıklı ve sağlam kişilikli bireylerle kurulabilir. Çocukların kişilik gelişimi ailede başlar. Aile içinde yaşanan olumlu ya da olumsuz davranışların, çocuğun kişilik gelişiminde belirleyici bir rolü vardır. Anne babanın hem birbirlerine karşı hem de çocuğa karşı tutumu, çocuğun sosyal çevresiyle olan ilişkilerini etkileyecektir. Sorunlu ailelerin çocuğu, sorunlu bir birey olacak ve bunu davranışlarıyla çevresine yansıtacaktır. Aile içinde sürekli azarlanan, dayak yiyen, aşağılanan bir çocuk ileride suç işleme potansiyeline sahip bir birey olacaktır.

Çocukların ilgi ve yeteneklerinin tespitinde aile çok önemli bir modeldir. İlgileri ve yeteneklerin geliştirilebilmesi için de araştırma ve tecrübelerden yararlanılmalıdır. Aile bu noktada çocuğa gereken desteği vererek, yol göstererek, fikir ve tecrübelerini paylaşarak en doğru şekilde yönlendirmelidir. Çocuğun yeteneği doğrultusunda kendini geliştirebilmesi için ailenin tutumu ve yaklaşımı büyük öneme sahiptir. Çocuğun ilgisine ve yeteneğine ters düşecek tutum ve yaklaşım, yeteneğin körelip yok olmasına sebep olacaktır. Çocuğun da bir birey olduğu unutulmamalı ve fikirlerine gereken önem verilerek her konuda rehberlik edilmelidir. Ailenin sosyo-ekonomik durumu da bu süreçte önemli bir etkidir. Maddi geliri iyi olan aileler çocuğunu her türlü sosyal etkinliklere katılımını sağlayarak, teknolojik araçları kullanarak kişisel gelişimine ve yeteneğine katkıda bulunurlar. Maddi geliri yeterli olmayan aileler ise çocuklarına böyle imkânlar sağlayamadıklarından dolayı, çocuğun kişisel gelişimi, okul başarısı ve yeteneği olumsuz etkilenir.

Meslek okullarına yönelme ilköğretim 8. Sınıftan sonra yapılmaktadır. Yani birey gelecekte sahip olacağı mesleğiyle ilgili ilk adımı doğru bir lise tercihi yaparak atmış olacaktır. Ortaokuldan lise kademesine geçiş yaparken çocuğun ilgi, istek ve yeteneklerini göz ardı etmeden ona uygun olan bir eğitim kurumuna yönlendirmek ve desteklemek, onun gelecekte çok daha mutlu, işini seven, başarılı bir birey olma yolundaki en önemli adımdır.

Sosyal öğrenme kuramcılarına göre, çocuklarına kötü davranan anne-babaların, kendi çocukluklarında da aynı şekilde kötü davranışlara maruz kaldıkları görülmüştür. Çünkü öğrenilen tek davranış modeli kötü davranma modelidir (Cüceloğlu, 1992, s.377).

Öz kimlik duygusu sağlam bir çocuğun yetiştiği aile ortamı tutarlı, saygılı, sevgisini belli eden, güvenilen ve sorumluluk sahibi olmalıdır. Bunun aksine, aile içinde sürekli bir çatışma, şiddet, aşağılanma, sevgisizlik ve ilgisizlikle karşılaşan çocukta kişilik bozukluğu ve çevresine karşı tepkisel davranış bozukluğu problemleriyle karşılaşılır. İstanbul’da çocuklar üzerinde gerçekleştirilen bir araştırmada, anne-baba baskısının, çocuğun duygusal ve sosyal gelişimini olumsuz etkilediği ortaya çıkmıştır (Yavuzer, 2001, s. 131).

“Anne-babanın eğitim durumu, sosyo-ekonomik durumu, aile içi ilişkiler, boşanma, aile üyelerinden birinin ölümü, anne-babanın çocuğa karşı tutumları, anne-babanın okula karşı tutumları ve çocuktan okul başarısı beklentileri, çocuğun ders çalışma ortamı gibi hususlar çocuğun okul başarısını etkilemektedir.”(Dam, 2008, s. 83).

Ailelerin değer ve sosyoekonomik düzeylerine ilişkin öğrenciler üzerinde yapılan bir çalışmada, gelir durumu düşük olan öğrencilerin sosyal güvencesi olan işlere ve düzenli ve orta gelirli işlere önem verdikleri görülmüştür. Gelir durumu iyi olan ailelerin çocuklarında ise yetenek ve başarı ön plandayken, ekonomik değere verdiği önem alt sıralarda kalmıştır (Kuzgun, 2003,s. 50).

Ailenin sosyo-ekonomik durumu, çocuğun yeteneğinin geliştirmesinde etkili bir unsurdur. Maddi durumu iyi olan aileler çocuklarına daha rahat imkânlar sağlayarak, yeteneklerinin gelişmesini destek olurlar. İçinde yaşadığımız sosyal çevrenin, kişinin gelişimine faydası olacağı gibi zararı da olmaktadır. Birçok araştırma, orta ve üst sosyal sınıfa mensup ailelerin, çocuklarının sosyal faaliyetlere katılan ve özgüven sahibi bireyler olduklarını göstermektedir (Eroğlu, s.9).

Ailenin ekonomik durumu iyi olan çocuklarda güven duygusu artmaktayken, ekonomik durumu kötü olan ailelerin çocuklarında güven duygusu kaybolmuş, yerini kaygı ve endişeye bırakmıştır.

Ekonomik durumu iyi olmayan ailelerde ve bu sebeple ortaya çıkan tartışmalarda öğrencinin geleceğe güvenle bakması zorlaşmaktadır. İsteddiği eğitimi alamayacağını düşünerek endişelenmesine neden olmaktadır. İyi bir maddi imkân ve iyi bir sosyal çevreye sahip öğrenciler ise, geleceğe güvenle bakan, hiçbir eğitim kaygısı yaşamayan bireyler olarak daha şanslı olmaktadır (Cengiz, 2006, s. 29).

Anne-babanın eğitim seviyesi ile öğrencinin gelişimi ve başarısı arasında çok yakın bir ilişki vardır. İyi bir eğitim almış anne-babaların, çocuklarının başarı anlamında daha üstün oldukları görülmektedir. Yapılan araştırmalara göre eğitim düzeyi iyi olan ailelerin çocuklarındaki başarı oranı, eğitim düzeyi düşük olan ailelerin çocuklarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Elmacıoğlu, 1998).

Eğitim seviyesi yüksek olan ailelerin eğitim anlayışı sadece okulda alınan eğitimden ibaret değildir. Okul dışında da sportif ve sanatsal aktivitelerle çocuğun gelişimini destekleme çabaları vardır. Sanat ve sporla ilgilenen çocukların ders başarısı da ilgilenmeyen çocuklara göre olumlu anlamda farklılık göstermektedir.

Sönmez'e (Aktaran Cengiz 2006, s.31) göre, "Kısaca bir çocuğun eğitime verdiği önem onun toplumsal hayata nereden ve hangi noktadan başladığıyla ilgilidir."

2.6.4. Eğitim Faktörleri

Bireyin Güzel Sanatlar Liselerini yönelmesini etkileyen eğitim faktörünü; okul-öğretmen faktörleri ve okulun fiziki şartlarından kaynaklı faktörler olmak üzere iki alt başlık altında incelenebilir:

2.6.4.1. Okul ve Öğretmen Faktörleri

Erken yaşlarda müzik ve resim gibi sanatlara yeteneği olan çocukların sağlıklı bir eğitimden geçirilerek yeteneklerinin farkına varılmalıdır. Ders içi etkinliklerde çocuğun hangi konuyu daha kolay ve rahat kavradığının, hangi konularda zorlandığının tespiti yapılarak yetenekleri ve ilgileri konusunda fikir sahibi olunabilir. Bu tür yöntemlerle erken keşfedilen çocuğun,

gerek mesleki anlamda gerekse sosyal etkinlik anlamında müziğe yönelerek özel müzik eğitimi almasına yardımcı olunabilir (Eskioğlu, 2003).

Okulun genel yapısı ve yönetimi dışında okuldaki öğretmenlerin derslerdeki tutumları, davranışları ve uyguladıkları yöntemler öğrenci davranışı ve başarısını etkileyen önemli faktörlerin başında gelmektedir. Ders içi etkinlikleri öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olarak düzenleyen, düşük yetenekteki öğrenciler için katılımcı yöntemler uygulayan, sınıf içinde karşılaşılan problemlerin çözümünde demokratik yaklaşım benimseyen ve öğretim ortamını ders araç ve materyalleriyle zenginleştiren öğretmenler öğrencilerin daha olumlu davranışlar sergilemelerini ve akademik başarılarının yükselmesine katkıda bulunmaktadır (Erden, 2001, s. 51).

4306 sayılı kanuna göre İlköğretim 8. Sınıfın ikinci yarısından itibaren öğrencilere tercih edebilecekleri okulların hangi mesleklerin kapısını açabileceği ve bu mesleklerin kendisine ve topluma ne gibi faydalar sağlayacağı hususunda tanıtıcı rehberlik çalışmalarına ağırlık verilmesi hükmüyle açıklık getirilmiştir (Cengiz, 2006, s. 28).

“Okullarda mesleki rehberlik, doğru biçimde uygulandığında, öğrencilerin motivasyonunun artması, okul bitirme oranlarının yükselmesi, öğrenme kalitesinin iyileşmesi ve eğitim ve öğretim sistemleri yatırımlarından daha yüksek getiri elde edilmesi gibi sonuçların alınması beklenmektedir.”(Watts, 2013; CEDEFOP 2008).

Nuyen’in (2011), Üniversite öğrencileri üzerinde, problem çözme becerilerinin ve mesleki yetkinlik algılarının incelendiği bir araştırmada; mesleki rehberlik çalışmalarına katılan öğrencilerin meslek seçme konusunda olumlu kararlar verdikleri görülmüştür (Gülmez, 2014, s.123).

Bireyin ilgi ve yeteneği doğrultusunda doğru eğitim kurumuna yönlendirilmesi, bireyin gelecekte mutlu ve başarılı olmasıyla doğru orantılıdır. Okullardaki Mesleki Rehberlik çalışmalarının önemi bu noktada karşımıza çıkmaktadır. Bireyi tanıyarak, bireyin özelliklerine uygun yönlendirmeler yapılmalıdır. Meslek seçimine uygun okulları tanıtarak, karşılaşılabileceği güçlüklerle ilgili bilgilendirerek öğrenciye uygun bir rehberlik çalışması yapılmalıdır. Yeteneklerine uygun okulları tercih eden bireyler hayatları boyunca yaptığı işi severek yapar. Bireyin yeteneği olduğu halde bazı çevresel faktörler meslek seçimini farklı yönde etkileyebilmektedir. Meslek seçimini belirlemede ilgi ve yetenekten daha çok, maddi getirisi yüksek meslekler ön planda tutulur. Özellikle maddi imkânları kötü olan aileler çocuklarının da gelecekte maddi sıkıntı çekmesini istemediklerinden dolayı ilgi ve yeteneği

göz ardı ederek çocuk üzerinde baskı oluşturabilmektedir. Oysa mesleğin toplum içindeki öneminden ziyade bireye uygunluğu önemlidir. Birey kendini iyi bir sanatçı olma hayaliyle geliştirmek isterken, hayat şartları ve çevresel faktörler farklı bir meslek seçimine yönelmesinde etkili olabilmektedir. Bu sebeple mesleğini severek yapan insan sayısının az olması, mesleğinden sürekli şikâyetçi olan insanların fazla olması, mesleki rehberliğin önemini gösterir.

İlk mesleki rehberlik çalışmaları öğrencilere meslek hayatını tanıtmak ve iş bulabilmelerine olanak sağlamak amacıyla 1895’de George Merrill’in liderliğinde, Sam Franiss-co Mekanik Sanatlar Enstitüsü’nde başlamıştır. Daha sonraları (1888- 1907), Jesse Davis adlı bir eğitimci, Detroit Merkez okullarından birinde mesleki rehberlik görevini yüklenmiştir. 1807’lerde Grand Rapids’in tüm okullarında rehberlik çalışmaları başlatılmış, hem öğrencilerin kişilik gelişimine, hem de meslekler konusunda onlara rehberlik eden bir program hazırlanarak uygulamaya başlanmıştır (Razon, 1982).

Ülkemizde rehberlik çalışmalarına 1850’lerde başlanmıştır. Türk eğitimciler o yıllarda ABD’ye giderek rehberlik alanında uzmanlaşma çalışmaları yapmışlardır. Yine aynı şekilde yabancı uzmanlar da ülkemizdeki okullarda faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Ancak bizdeki rehberlik çalışmalarının daha çok eğitsel, kişisel ve psikolojik danışma türünde olduğu görülmektedir. 1970 - 1971 yılından bu yana rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri planlı ve düzenli bir şekilde okullarımızda sürdürülmektedir (Tan, 1975).

Birey sahip olacağı mesleği belirlerken hem başarılı olabilecek hem de toplumun gelişimine katkı sağlayacak çalışmalarla geleceğe ışık tutan birey olabilmek için kendi ilgi ve yeteneğinin farkına varmasını sağlayacak, istek ve beklentilerine rehberlik edecek nitelikte çalışmalara yer verilmelidir. Okullardaki mesleki rehberlik servislerinin faaliyetlerini artırılması gerekmektedir. Bu çalışmaların daha aktif ve verimli olabilmesi için rehberlik çalışmalarının bilimsel temellere dayalı olarak artırılması gerekmektedir (Akdemir, 1991).

2.6.4.2. Fiziksel Faktörler

Bir okulun fiziksel şartlarını, okulun bulunduğu konum (şehir merkezine yakın olup olmaması), okulda ders araç-gereçlerin yeterliliği, kütüphane, spor salonu, konferans salonu, yemekhane, yatakhane, özel çalışma alanlarının varlığı gibi etmenler oluşturur. Eğitimin kalitesini ve verimliliğini artırmak için fiziki şartların uygun olması gerekmektedir. Eğitimin

amacına uygun olarak donatılan okullarda hedef ve beklentilere daha rahat ve kolay ulaşılmaktadır. Bu konuyla ilgili olarak Ayaydın'ın (2011), 22 Güzel Sanatlar Lisesi'nde toplam 66 resim öğretmenine uyguladığı çalışmada, okulların fiziki şartlarının yeterli olmadığı, okulların amacına uygun olarak inşa edilmediği, malzemelerin yetersizliği gibi fikir ve yaratıcılığın önüne geçen engeller belirtilmiştir.

Sanat alanında bilgili ve donanımlı insan yetiştirmeyi amaçlayan Güzel Sanatlar Liseleri, diğer lise türleri gibi sayısı fazla olmamakla beraber, ülkemizde 73 ilde ve toplamda 82 yerde açılmıştır. Yetenek sınavı ile öğrenci alan bu okullar, konumu itibarıyla genellikle şehir merkezlerinin dışında öğrencilerin yatılı olarak kalabileceği şekilde inşa edilmiştir. Bu yüzden öğrenci ve velilerin bu okullar hakkında yeterli bilgisi bulunmamaktadır. Güzel Sanatlar Liseleri, okullarının bilinirliğini artırmak için başka okullarda, kültür merkezlerinde ve fuar alanlarında sanatsal çalışmalar yürütmektedir. Bu tanıtım çalışmaları neticesinde daha fazla ilgili ve yetenekli öğrenciye ulaşma imkânı sağlanmaktadır.

Güzel Sanatlar Liseleri mahalle arasındaki bir lise kadar ulaşımı kolay olmadığı için öğrenciler açısından probleme sebep olabilmektedir. Ulaşım problemi bazı aileler tarafından maddi anlamda sıkıntı yaratacağı için GSL'leri tercih etme noktasında kararsız kalmakta veya tercih etmemektedir. Bu problemi yaşamak istemeyen öğrenciler için bazı GSL'lerde yatılı kalma olanakları bulunmaktadır. Bu imkân doğrultusunda evi uzak olan öğrenciler, pansiyonun sağlamış olduğu yatak, yemek ve diğer olanaklardan faydalanmış olur.

Tablo 2.

2018-2019 Eğitim- Öğretim Yılı Güzel Sanatlar Lisesi İstatistikleri

Okul Sayısı	82	Öğretmen	2278	Derslik	876
Toplam Öğrenci	15707				
Kütüphane	59	Z-Kütüphane	1	Spor Salonu	16
Pansiyon	49			Pansiyon Kapasitesi	8014

Kaynak: MEB internet sitesi E-okul verilerinden derlenmiştir. (Erişim Adresi: http://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_09/19185304_GYzel_Sanatlar_Liseleri.pdf Erişim Tarihi: 17.09.2018)

Tablo 2'ye göre Güzel Sanatlar Liseleri'nin resim ve müzik alanlarında sınıfların ortalama 24 kişi olduğu görülmektedir. Yetenek sınavlarında hem resim hem de müzik alanında 30'ar kişilik kontenjan verilmiştir. Bu tabloya baktığımız zaman belirlenen kontenjanın bazı okullarda tam doldurulmadığı görülmektedir. Kontenjanın tam doldurulmamasının sebebi; kişisel, ailesel, sosyal, eğitimsel ve fiziksel faktörlere bağlı yeterli talebin olmamasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma konusuna ilişkin araştırmalardan toplanan bilgiler verilmektedir.

Gün'ün(2007), “Müzik öğretmeni adaylarının piyano dersindeki başarı durumları ve başarılarını etkileyen faktörler” adlı araştırmasında tarama modeli ve yazışma tekniği kullanılmıştır. Ayrıca piyano öğrencilerine 26 sorudan oluşan tutum ölçeği uygulanmıştır.

Gün'ün araştırmalarına göre elde ettiği sonuçlar şu şekildedir:

- Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi ABD'deki öğrencilerin piyano dersi başarı puanlarının 30-84 Aralığında toplandığı görülmüştür.
- Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi ABD'deki öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre piyano dersi başarı puanları arasında ($p=0.01$) anlamlı fark görülmüştür.
- Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi (AGSL) ve Genel Lise (GL) mezunu öğrencilerin piyano dersine karşı teknik-fiziksel, psikolojik ve kuramsal davranış ve düşüncelerinin benzer olduğu görülmüştür.
- Dördüncü olarak, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim dalındaki piyano öğretim elemanlarının, AGSL ve GL mezunu öğrencilerin piyano dersine karşı hal ve tavrının belirgin bir farkla ayrılmadığı, her iki lise mezunu öğrencilerden de olumlu ve olumsuz örneklerin bulunduğu fikri saptanmıştır. Sonuç olarak, Eğitimi Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim dalındaki öğrencilerin piyano dersindeki başarı durumları ile mezun oldukları lise türü arasında bir ilişki olmadığı görülmüştür.

Cengiz'in (2006), “Öğrencilerin ortaöğretim kurumu tercihinde etkili olan bazı faktörlerin etki durumu(Adapazarı örneği)” adlı çalışmasında tercih edilen okul türüne göre, okul tercihinde etkili olan bireysel ve tercih edilen okullara ait faktörlerin etki sırasının ne olduğu,

bireysel mi yoksa tercih edilen okullara ait faktörlerin mi daha etkili olduğu, tercih edilen okul türlerine göre demografik özellikler arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı, bireysel ve okullara ait faktörlerin cinsiyet, anne-babanın eğitim durumu, ailenin geliri hane halkı nüfusu ve okul türü değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığı sorularına cevap aranmıştır.

Anket tekniğiyle yapılan araştırma sonucuna göre; Okul türlerinin okul tercihlerinde etkili olduğu, en etkili faktörlerin kendilerinin ve ailelerinin istek ve beklentileri ile sahip olunmak istenen mesleğe yönelik eğitim kalitesi yüksek okulların tercih edilebileceği sonucuna varılmıştır.

Yazıcı'nın (2016), "Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin alan dışı ders başarılarının incelenmesi" adlı çalışması, Güzel Sanatlar Lisesi'nde eğitim gören resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan dışı ders başarılarını ve belirtilen öğrenci grubunun ders durumlarını öğretmen görüşleri alınarak, aynı zamanda iki bölüm öğrencilerinin başarı durumlarını kıyaslamak amacıyla yapılmıştır.

Nicel ve nitel araştırma yönteminden elde edilen sonuçlara göre, ders başarılarının bölümlere göre değişiklik gösterebildiği gibi, sözel ve sayısal ders türlerine göre ve sınıf düzeylerine göre de değiştiği, başarısız olan her iki bölüm öğrencilerinin de alan dışı derslere yönelik isteklerinin yetersiz olduğu, derslere hazırlıksız geldikleri, verilen ödevlerin çoğunlukla yapılmadığı tespit edilmiştir.

Özal'ın(2010), "Beşinci bölge Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin müzik bölümlerinde okuyan 9, 10, 11 ve 12. Sınıf öğrencilerinin beklentileri arasındaki farklar" adlı araştırmasında, 569 öğrenciden anket yoluyla elde edilen verilere göre öğrencilerin bu okullara karşı beklentilerinin yüksek olduğu ve sınıflar arasında farklılıklar olduğu; özellikle de beklentilerin okula başladıkları ilk yıldan son yıla gelene kadar azaldığı belirlenmiştir.

Şahin'in (2011), "Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde piyano öğretim programında kullanılan makamların uygulanabilirliği hakkında öğretmen ve öğrenci görüşleri" adlı çalışmasında 24 ildeki GSL'lerde yaptığı anket sonuçlarına göre;

- Görev yapan piyano öğretmenleri, 9.sınıf piyano öğretim programında yer alan kaynakların öğrencilerin gelişim seviyesi uygun bulunmadığı, programda yer alan rast ve nihavent makamlarının icrasında, öğrencilerinin zorlandığı,

- GSSL’inde öğrenim gören piyano öğrencileri ise, 9. sınıf piyano öğretim programında yer alan etüt ve eserleri müziksel bulmadıklarını, rast ve nihavent makamlarındaki etüt ve eserleri çalmakta, zorlandıkları sonucuna varılmıştır.

Mumcu’nun (2006), “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi’ne öğrenci ve öğretmen seçme sınavı kriterlerinin karşılaştırılması” adlı araştırması, her iki sınavın birbirinden farklı yönlerini ve ortak özelliklerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Ayrıca sınavlarda karşılaşılan güçlüklerin giderilmesi ve çözülmesine yardımcı olmak maksadıyla birtakım çözüm önerileri sunulmuştur. Anket ve görüşme tekniği kullanılmıştır.

Yıldırım’ın (2013), “Ortaokul 7.sınıf müzik eğitim programının bilişsel alan kazanımlarına ulaşma düzeyinin değerlendirilmesi” adlı araştırmasında 4+4+4 eğitim sistemi içinde öğrencilerin ortaokul 7. Sınıf programındaki kazanımların öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve öğrenme yaşantılarının hangi düzeyde kazandırıldığının belirlenip eksikliklerin veya eksik öğrenmelerin düzenlenmesine yönelik çözüm önerilerinin oluşturulması amaçlanmıştır. Araştırmanın 4 ortaokulda 155 öğrenciye uygulanan test sonucundan elde edilen sonuçlara göre ortaokul 7. Sınıf müzik programının uygulama aşamasında, öğrenme etkinliklerinin düzenlenmesinde önemli sorunlar vardır. İki uygulama arasında olumlu düzeyde anlamlı bir fark olsa da tam öğrenme seviyesi düşünülerek ulaşılan sonuçlar, bilişsel alanla ilgili kazanımlara yeterli düzeyde ulaşamadığını göstermiştir.

Köse’nin (1998), “Başarı yönelimlerindeki cinsiyet farklılıklarının akademik seçim ve edinimlere dönük etkileri” konulu makalesinde benlik tasarımı, akademik yönelim ve entelektüel başarı arasındaki ilişkileri temel alan genel psikolojik hipotezlerden yola çıkılarak, sosyalleşme ve eğitim süreçlerine hâkim olan cinsiyetçi tutum ve muamelenin önemi üzerinde durulmuştur.

Nevruz’un (2018), “Ortaokul öğrencilerinin öğrenme stilleri, müzik ders kazanımlarının gerçekleşme düzeyi ve derse yönelik tutumlarının incelenmesi” konulu araştırmasında karşılaştırmalı ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bir özel okulda yapılan çalışmanın sonucunda:

- Öğrenciler genel olarak müzik dersi hedeflerine yüksek oranda ulaşım sağlamıştır. Bununla birlikte 6. sınıf öğrencilerinin bir kazanımda “İyi”, diğer kazanımlarda ise “Çok İyi” seviyede müzik dersinin hedeflerine ulaştığı görülmüştür.

- Öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi ve öğrenme şekillerine bakıldığında; müzik dersine olan ilgi ve davranışlarında farklılık olduğu sonucuna varılmıştır.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın niteliği, modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin analizi, işlenmesi-çözümlemesi ve değerlendirmede kullanılan ölçütler açıklanmıştır.

4.1. Araştırmanın Modeli

“Betimsel” bir çalışma niteliğinde olan bu araştırmada tarama yöntemiyle ilgili kaynaklar incelenmiş, anket tekniğiyle elde edilen öğrencilerin görüş ve yaklaşımları saptanarak Güzel Sanatlar Liseleri’ne yönelmelerini etkileyen faktörler çeşitli değişkenler bakımından betimsel olarak incelenmiş, örneklemden elde edilen bilgiler doğrultusunda durum tespiti yapılmaya çalışılmıştır.

4.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Bu araştırmanın uzak evrenini İstanbul’un Tuzla ve Kadıköy ilçelerinde yer alan Ortaokul ve İmam Hatip ortaokullarının 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı içerisinde İstanbul ilinde bulunan Tuzla ve Kadıköy ilçelerindeki 5 ortaokul ve 6 imam hatip ortaokulu 8. sınıf öğrencilerinden oluşan 728 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan okullar ve öğrencilerin dağılımı Tablo 3 de gösterilmiştir.

Tablo 3.

Araştırmanın Yapıldığı Okullar

Tuzla	Sayı	Kadıköy	Sayı
Evliya Çelebi Ortaokulu	101	Ali haydar Ersoy Ortaokulu	73
Çağrı Bey Ortaokulu	74	Nurettin Teksan Ortaokulu	119
Piri Reis Ortaokulu	62	23 Nisan Zehra Hanım İ.H.O	96
Tuzla İmam Hatip Ortaokulu	35	Kadıköy İmam Hatip Ortaokulu	36
Muzafferda Güzide Pulur İ.H.O.	43	Özdemiroğlu İ.H.O	28
Yıldız Ali Hasoğlu İ.H.O.	61		
Toplam	376		352

Tablo 3’de araştırmanın yapıldığı okulların ismi, türü ve anket uygulanan öğrenci sayıları belirtilmiştir. Tuzla ilçesinde 3 Ortaokul ve 3 İmam Hatip Ortaokulunda toplam 376 öğrenciye anket uygulanmıştır. Kadıköy ilçesinde 2 Ortaokul ve 3 İmam Hatip Ortaokulda toplam 352 öğrenciye anket uygulanmıştır.

4.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada kullanılan nitel bilgiler belge ve kaynak tarama, nicel bilgiler ise anket tekniğiyle toplanmıştır. İlgili uzman görüşü alınarak hazırlanan anketin uygulanabilmesi için, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü vasıtasıyla İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve İstanbul Valiliğinden araştırma izni alındı. Alınan izin doğrultusunda hazırlanan anket formu 2018-2019 eğitim-öğretim yılı 2. döneminde İstanbul ili Tuzla ve Kadıköy ilçelerinde seçilen 11 farklı devlet okulunda öğrenim gören ortaokul 8. sınıf öğrencilerine uygulandı.

Bu çalışmada veri toplama araçları Tuzla ilçesinde 172 Kız, 204’ü Erkek olmak üzere toplam 376 öğrenci, Kadıköy ilçesinde ise 171 Kız ve 181 Erkek olmak üzere toplam 352 öğrenci üzerinde, sınıf ortamında gönüllülük esasına dayalı olarak uygulanmıştır. Hazırlanan anket formu araştırmacı tarafından gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra öğrencilere dağıtılmıştır. Ankette bulunan sorulara verecekleri cevapların saklı tutulacağı ve tamamen bilimsel amaçlı kullanılacağı ifade edilmiştir. Anket öğrenciler tarafından 15 dakikalık süre zarfında tamamlanmıştır. Anket formları araştırmacı tarafından kontrol edilmiştir.

Araştırmada katılımcıların cinsiyeti, okul türü, ailelerin eğitim durumu, gelir düzeyi gibi değişkenler araştırmanın etkisi araştırılan bağımsız değişkenlerini; katılımcıların Güzel

Sanatlar Liselerine yönelme soruları ise araştırmanın diğer değişkenlerinden etkilendiği düşünülen bağımlı değişkeni oluşturmuştur.

Öğrencilerin ankete verdikleri cevaplara göre istatistiksel olarak açıklayıcı faktör analizi yöntemi ile birlikte güvenirlik çalışmaları yapıldıktan sonra çevresel faktörler elde edilmiştir. Ölçeğin güvenirlik çalışmaları sonucunda Cronbach Alpha katsayısı tespit edilmiştir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Demografik Özellikler Anket Formu kullanılmış olup ikinci bölüm ise öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelme veya yönelmemelerini etkileyen 38 sorudan oluşmaktadır. 5'likert ölçeği kullanılan sorularda her bir madde için verilen cevaplar "Kesinlikle Katılıyorum=5", "Katılıyorum=4", "Kararsızım=3", "Katılmıyorum=2", "Kesinlikle Katılmıyorum=1" şeklinde puanlanmıştır. Anketin birinci bölümünde öğrencilerin demografik özelliklerinin yanı sıra müzik ile ilgilerini de ölçmek için enstrüman çalma bilgisi, müzik dinleme sıklıkları gibi sorular sorulmuştur. Ayrıca bir tane çoktan seçmeli soru seçeneği ile öğrencilerin hangi tarz müzik dinlediklerini tespit etmek amacıyla hazırlanan soru öğrencilere yöneltilmiştir.

4.4. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Örneklem grubundan elde edilen veriler Microsoft Excel kullanılarak gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra IBM SPSS 21.0 (Statistical Programme for Social Sciencies) istatistik paket programı programına aktarılıp detaylı analizleri yapılmıştır. İstatistiksel analizler için anket yöntemiyle elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Çalışmanın güvenirlik analizi Cronbach Alpha katsayısı ile tespit edilmiş olup, yapılan analiz sonucunda Cronbach Alpha katsayısı 0.92 olarak belirlenmiştir. Bu durum yapılan çalışmanın güvenirliğinin yüksek bir değere sahip olduğunu, faktör analizi sonucu elde edilen sonuçların da yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir.

Dört faktör için elde edilen verilerin, demografik değişkenlere göre normal dağılım gösterip göstermediğini tespit etmek için Kolmogorov-Smirnov Z testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda verilerin, normal bir dağılım göstermediği ortaya konmuştur. Araştırmada elde edilen faktörlerin normal dağılım göstermediği tespit edildiğinden nonparametrik testlerle puanların karşılaştırılmasına karar verilmiştir. Anket Formunun ilk kısmında yer verilen cinsiyet, yaş, aile aylık geliri, ebeveyn eğitim durumu ve okul türüne göre öğrencilerin dağılımı frekans analizi ile bulunmuştur. Verilerin analizinde iki bağımsız değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığına; "Mann Whitney U" testi ile ikiden fazla

değişkenin arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına; “Kruskal-Wallis” testi ile analizler yapılarak açıklık getirilmiştir. Cinsiyet, okul türü gibi iki değişkenli bağımsız örneklemeler için Mann Whitney-U testi ile açıklanmaya çalışılırken, ailenin eğitim durumu ve aile ortalama aylık gelir durumu gibi ikiden fazla bağımsız değişkeni analizi Kruskal-Wallis testi ile açıklanmaya çalışılmıştır. İki farklı bağımsız grubun arasındaki ilişkiyi ölçmek için Chi Square (Ki Kare) Testi uygulanmış olup, öğrencilerin demografik özelliklerine göre sorulara verdikleri yanıtlar arasındaki ilişki Ki Kare testi ile açıklanmaya çalışılmıştır.

4.4.1. Faktör Analizi

Yapılan faktör analizi sonunda veri eleme süreci işletilmiştir. Bu süreçte maddeler arasında korelasyonu düşük olanlar aşamalı olarak incelenmiş ve ilgili sorular analizden çıkarılmıştır. Yine döndürülmüş (Varimax) faktör matrisi tablosuna bakılarak faktör yapısını bozan sorular teker teker çıkarılarak tekrardan tabloya bakılmıştır. Tabloda faktör yapısı oturana kadar faktörlerin anlamlılık derecesini kaybettirmeden eleme süreci devam ettirilmiştir. Son olarak 4 faktör elde edilmiştir.

Tablo 4.

Bağımsız Değişkenlerin Örneklem Büyüklüğü Testi (KMO ve Bartlett Testi)

Kaiser- Meyer- Olkin Örneklem Uygunluk Ölçüsü		,925
Bartlett's Küresellik Testi	Ki Kare	6077,632
	Sd	210
	p	,0001

KMO istatistiği gözlenen korelasyon katsayıları büyüklüğü ile kısmi korelasyon katsayılarının büyüklüğünü karşılaştıran bir indekstir. Oran ne kadar yüksek ise veri seti faktör analizi yapmak için o kadar iyidir denilebilir. KMO değerinin yüksek çıkması ölçekteki her bir değişkenin ölçekteki diğer değişkenler tarafından mükemmel bir şekilde tahmin edilebileceği anlamına gelmektedir.

KMO 0,925 olduğundan bu verilerin faktör analizi için uygun olduğu söylenebilir.

Bartlett testi ile korelasyon matrisinde değişkenlerin en azından bir kısmı arasında yüksek oranlı korelasyonlar olduğu olasılığını test eder.

H_0 : Korelasyon matrisi birim matristir. Küresellik vardır ($K=I$)

H_1 : Korelasyon matrisi birim değildir. Küresellik yoktur ($K \neq I$)

Bartlett'e göre ise $p=0.0001 < ,05$ olduğundan H_0 hipotezi reddedilir. Küresellik yoktur. Yani değişkenler arasında yüksek korelasyon olduğu ve verinin faktör analizi için uygun olduğuna karar verilebilir. Veriler faktör analizi için uygundur.

Tablo 5.

Bağımsız Değişkenlerin Maddelerinin Faktör Sayısının Belirleme Ve Açıklanan Varyans Yüzdeleri Testi

Bileşen	Açıklanan Toplam Varyans					
	Yüklerin Kareler Toplamı			Döndürme Sonrası Yüklerin Kareler Toplamı		
	Toplam	%Varyans	Kümülatif(%)	Toplam	%Varyans	Kümülatif(%)
1	7,558	35,989	35,989	5,235	24,930	24,930
2	2,207	10,510	46,499	2,551	12,146	37,076
3	1,301	6,197	52,696	2,321	11,051	48,126
4	1,048	4,991	57,687	2,008	9,561	57,687

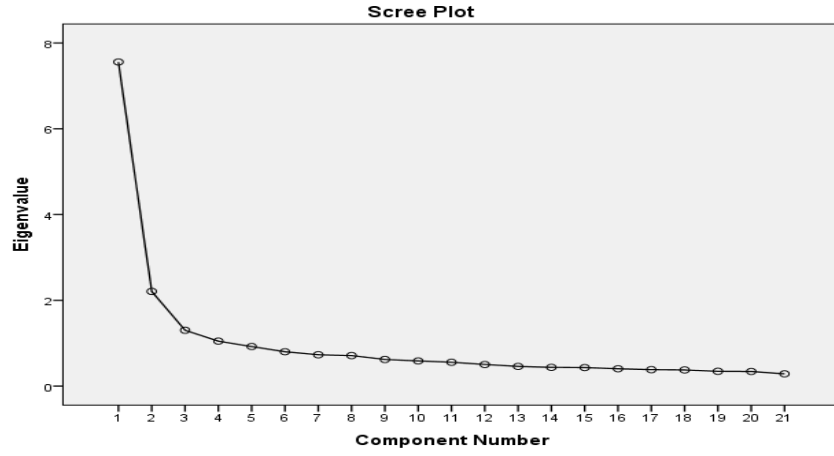
Açıklayıcı faktör analizini Temel Bileşenler Metodu (Principal Componens) ile veriler analiz edildiğinde özdeğerin dört tanesi $>1,0$ olduğundan dolayı veriler dört faktöre ayrılmıştır. Bu dört faktörün varyansı açıklama oranları sırasıyla;

1. Faktör %35,989
2. Faktör %10,510
3. Faktör %6,991
4. Faktör %4,991

Faktörler toplam varyansın %57,687'sini açıklayabilmektedir.

Bu dört faktörün altında hangi maddelerin toplandığını ve bu maddelerin faktör yüklerini görebilmek için tüm maddelerinin Varimax rotasyonuna tabi tutulması gerekmektedir. Maddelere döndürme uygulandıktan sonra elde edilen sonuç aşağıdaki tablodaki gibidir.

(Not: Analizde kayıp gözlemler yerine diğer gözlemlerin ortalaması konmuştur.)

Şekil 1. Faktör sayısının grafiksel gösterimi

Yamaç eğrisi grafiğinde (Scree Plot) Eigenvalue (özdeğer) 1,0'den büyük olduğu durumlar faktör olarak alınmıştır. Grafikte de görüldüğü gibi 4 tane faktör elde edilmiştir. En çok varyansı açıklayan faktörler olarak göze çarpmaktadır.

Tablo 6.

Bağımsız Değişkenlerin Maddelerinin Faktör Yükleri (Döndürülmüş faktör matrisi) Tablosu

Değişkenler	Döndürülmüş Bileşenler Matrisi*			
	Faktörler			
	1	2	3	4
S23	0,784			
S22	0,750			
S25	0,726			
S24	0,671			
S27	0,639			
S31	0,616			
S32	0,607			
S36	0,426			
S20		0,751		
S29		0,705		
S37		0,308		
S7			0,765	
S1			0,733	
S33			0,580	
S8			0,557	
S35			0,404	
S18			0,298	
S15				0,810
S14				0,778
S16				0,605
S13				0,382

Ekstraksiyon Yöntemi: Temel Bileşen Analizi. Dönme Yöntemi: Kaiser Normalizasyonlu Varimax*. Dönme 6 iterasyonda bir araya geldi.

Bu matris, faktör analizinin nihai sonucudur. Matriste orijinal değişken ve onun faktörü arasındaki korelasyonlar görülmektedir. Döndürülmüş faktör analizi tablosunda faktör yükü için kesim noktası olarak 0,29 değeri alınmıştır. Yani tabloda 0,29 değerinin altında faktör yükleri çıkarılmıştır. Tablodan görülebileceği gibi herhangi bir maddenin birden fazla faktöre yükleme yapmadığı, kendi faktörleri altında kararlı bir yapı oluşturdukları, yani kendi maddeleri ile korelasyonları yüksek, diğer maddelerle düşük olduğu gözlenmektedir. Tablodaki tüm maddelerin faktör yüklerinin birçoğu 0,50'nin üzerindedir.

4.4.2. Güvenirlik Analizi

Ankette kullanılan değişkenlerin tamamına güvenilirlik analizi yöntemlerinden olan Cronbach's alfa yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntem ankette yer alan soruların homojen bir yapı gösteren bir bütünü ifade edip etmediğini araştırmaktadır. Ankette yer alan soruların varyanslarının genel varyansa oranı ile bulunur. 0 ile 1 arasında değer alır. 0,60-0,80 arası oldukça güvenilir, 0,80-1,00 arası yüksek güvenirliliktir. Ankette yer alan 38 değişkenin tamamına(demografik sorular ve çoktan seçmeli sorular dışında) analiz yöntemi uygulanmıştır.

Tablo 7.

Bağımsız Değişkenler İçin Güvenirlik Analizi

Güvenirlik İstatistiği		
	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Anket	,938	38
Tüm Maddeler	,909	21
Eğitim Etki Boyutu	,882	8
Aile Etki Boyutu	,651	3
Kişisel(Benlik) Etki Boyutu	,784	6
Sosyal Etki Boyutu	,687	4

Tablo 7’de anketin güvenilirlik analiz sonucu gösterilmiştir. Bu sonuca göre güvenilirlik katsayısı 0,938 çıkmıştır. Anket oldukça güvenilirdir. Alt faktörlere bakıldığında ise her biri için güvenilir ve yüksek güvenilir sınırları içerisindedir. Bu durumda yapılan anket çalışması sonucunda güvenilir sonuçlar elde edilmiştir.

4.4.3. Korelasyon(İlişki) Analizi

İki değişken arasındaki doğrusal ilişkiyi ve bir ilişki varsa bu ilişkinin yönünü ve kuvvetini ölçmek amacıyla kullanılan bir istatistiksel yöntemdir. Korelasyon analizi sonucunda, elde edilen korelasyon katsayısı ile değişkenler arasında doğrusal ilişki olup olmadığı ve varsa bu ilişkinin yönü ve şiddeti hesaplanmış olur. Bu katsayı -1 ile +1 arasında değişmekle birlikte; 0-1 arasında pozitif yönlü ilişki, 0’dan küçük değerlerde negatif yönlü ilişki vardır. Korelasyon katsayısının 0,50 değerinin üzerindeki çıktığı durumlarda ise kuvvetli(güçlü) bir ilişki olduğu söylenebilir. Aşağıdaki tabloda, açıklayıcı faktör analizi sonucu bulunan;

öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerini etkileyen faktörler arasındaki korelasyon katsayıları görülmektedir.

Tablo 8.

Faktörler Arasındaki İlişki(Korelasyon)

Faktörler		Eğitim Etki	Aile Etki	Kişisel Etki	Sosyal Etki
Eğitim Etki	r	1	,732**	,622**	,397**
	p		,000	,000	,000
Aile Etki	r		1	,528**	,368**
	p			,000	,000
Kişisel Etki	R	SİMETRİK		1	,500**
	P				,000
Sosyal Etki	R				1
	p				

r: Pearson Korelasyon, **p≤0,01

Tablo 8'e baktığımızda Eğitim Etki, Aile Etki, Kişisel Etki ve Sosyal Etki faktörlerinin kendi aralarında ikili olarak büyük oranda pozitif doğrusal bir ilişki içerisinde oldukları görülmektedir. Tablodaki bütün korelasyon katsayıları %1 hata payıyla (%99 güvenilirlikle) anlamlıdır.

4.4.4. Bağımsız Grup Karşılaştırma Testleri

Bağımsız grup karşılaştırma testlerinden önce verilere parametrik mi yoksa parametrik olmayan istatistiksel yöntemlerin mi uygulanacağına karar verilmesi gerekmektedir. Bu durumda verilere normallik testi yapıldığında verilerin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Normal dağılıma sahip olmayan verilere nonparametrik istatistiksel yöntemler uygulanmıştır. Bu bölümde ikili grup karşılaştırmaları için Mann Whitney-U testi, üç ve daha fazla bağımsız grup karşılaştırmaları için Kruskal Wallis Testi ve iki farklı bağımsız grubun ilişkilerini ölçmek için Chi Square (Ki Kare) Testi kullanılmış ve sonuçlar %5 anlamlılık düzeyinde analiz edilerek bu çalışmanın bulgular ve yorum bölümünde açıklanmıştır.

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma verilerinin yöntem bölümünde belirtilen tekniklerle çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular ve onlara ilişkin yorumlar sergilenmektedir. Örneklem grubuna ait demografik bilgiler verildikten sonra, bulgular, alt problemlerdeki sıra izlenerek önce tablolar halinde düzenlenmiş, sonra sözel olarak açıklanmış ve yorumları yapılmıştır.

5.1. Demografik ve Diğer Değişkenlerin Frekans Analizi

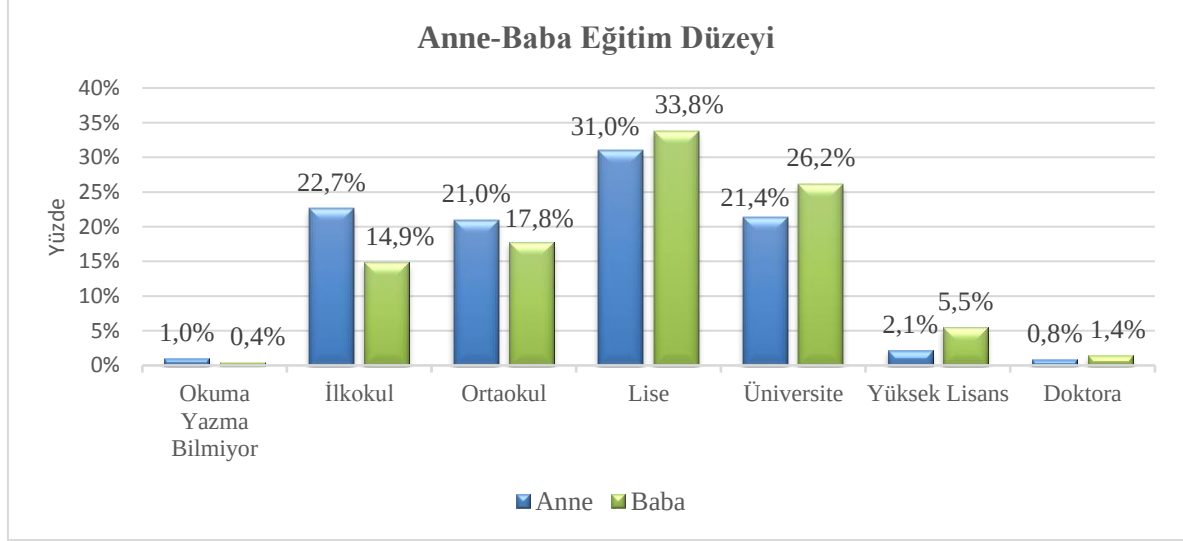
Tablo 9

Araştırmaya Katılanların Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

	Sayı(f)	Yüzde(%)
Cinsiyet		
Kız	343	47,1
Erkek	385	52,9
Okul Türü		
İmam Hatip Ortaokulu	299	41,1
Ortaokul	429	58,9
Okul İlçe		
Kadıköy	352	48,4
Tuzla	376	51,6
Aile Aylık Gelir		
1500 TL ve Altı	27	4,3
1501 TL – 3000 TL	167	26,8
3001 TL – 5000 TL	210	33,8
5001 TL – 7500 TL	111	17,8
7501 TL ve Üzeri	107	17,2
Toplam	728	100

Tablo 9’a göre araştırmaya katılan 728 öğrencinin %47,1’ini kız öğrenciler oluştururken %52,9’u erkek öğrenciler oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 299’u İmam Hatip

Ortaokulu öğrencisi iken 429'u Ortaokul öğrencisidir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %48,4'ü Kadıköy ilçesindeki okullarda öğrenimlerini görmekte, %51,6'sı ise Tuzla ilçesindeki okullarda öğrenimlerine devam etmektedirler. Öğrencilerin ailelerinin aylık gelir durumlarına bakıldığında ise %33,8'inin 3001-5000 TL orta gelir grubu aralığında olduğu görülmektedir.

Şekil 2. Araştırmaya katılan öğrencilerin anne baba eğitim durumlarına göre dağılımı

Araştırmaya katılan öğrencilerin ebeveyn eğitim durumları Şekil 2’de gösterilmiştir. Şekil 2’ye göre öğrencilerin babalarının %33,8’i Lise mezunuyken, %33,1’i Üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Annelerin ise %31,0’i Lise mezunuyken %25,3’ünün Üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 10.

Örneklem Grubunun Müziksel Faaliyetlere Katılma Durumu

Müzikal Faaliyetler		Evet	Hayır
Bir çalgı çalıyor musunuz?	Sayı(f)	275	450
	Yüzde (%)	37,9	62,1
Ailenizde herhangi bir çalgı çalan var mı?	Sayı(f)	189	532
	Yüzde (%)	26,2	73,8
Daha önce koro veya orkestrada görev aldınız mı?	Sayı(f)	390	330
	Yüzde (%)	54,2	45,8
Daha önce hiç konsere gittiniz mi?	Sayı(f)	466	255
	Yüzde (%)	64,6	35,4

Araştırmaya katılan öğrencilerin %62,1'i herhangi bir çalgı çalmadığını belirtirken %37,9'u bir çalgı çaldığını belirtmiştir. Öğrencilerin ailelerinde herhangi bir çalgı çalanların oranı ise %26,2'dir. Öğrencilerin müzikal faaliyetlere katılmaları ile ilgili sorulan sorulara verdikleri yanıtlara bakıldığında öğrencilerin %52,2'si daha önce koro veya orkestra faaliyetlerine katıldığını belirtirken, %45,8'i koro veya orkestraya katılmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %64,6'sı daha önce en az bir kere konsere gittiğini belirtirken %35,4'ü herhangi bir konsere gitmediğini belirtmiştir.

Bu tabloya göre, öğrencilerin bir çoğunun okulda eğitimini aldıkları çalgıları (flüt, melodika..vb) benimseyemedikleri görülmektedir. Öğrencilerin okul içinde ve dışındaki müziksel aktivitelere katılmama sebebinin, müziğe yeteri kadar ilgisinin ve yeteneğinin olmamasından kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 11.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelme İle İlgili Sorulara Verdikleri Cevapların Dağılımı

SORULAR		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
A1	Müzik dersi en çok ilgi duyduğum dersler arasındadır.	Frekans 168 Yüzde (%) 23,1%	197 27,1%	183 25,1%	118 16,2%	62 8,5%
A2	Güzel Sanatlar Liseleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.	Frekans 220 Yüzde (%) 30,2%	194 26,6%	186 25,5%	77 10,6%	51 7,0%
A3	En az bir çalgı çalmak isterim.	Frekans 118 Yüzde (%) 16,3%	53 7,3%	87 12,0%	181 25,0%	284 39,3%
A4	Müzikle ilgilenmem için ailem beni teşvik eder.	Frekans 177 Yüzde (%) 24,6%	145 20,1%	139 19,3%	128 17,8%	131 18,2%
A5	Müzikle ilgilenmem için arkadaşlarım beni teşvik eder.	Frekans 247 Yüzde (%) 34,4%	146 20,4%	164 22,9%	91 12,7%	69 9,6%
A6	Müzikle ilgilenmem için öğretmenlerim beni teşvik eder.	Frekans 224 Yüzde (%) 31,2%	153 21,3%	167 23,3%	94 13,1%	79 11,0%
A7	Müziğe karşı yeteneğim olduğunu düşünüyorum.	Frekans 157 Yüzde (%) 21,8%	134 18,6%	197 27,4%	99 13,8%	133 18,5%
A8	Müzik ile ilgili kendimi geliştirmek isterim.	Frekans 120 Yüzde (%) 16,7%	87 12,1%	124 17,3%	160 22,3%	227 31,6%
A9	Güzel Sanatlar Lisesine gitmem için ailem beni teşvik eder.	Frekans 316 Yüzde (%) 44,0%	153 21,3%	132 18,4%	58 8,1%	59 8,2%
A10	Güzel Sanatlar Lisesine gitmem için arkadaşlarım beni teşvik eder.	Frekans 328 Yüzde (%) 45,2%	148 20,4%	138 19,0%	61 8,4%	50 6,9%
A11	Güzel Sanatlar Lisesine gitmem için öğretmenlerim beni teşvik eder.	Frekans 310 Yüzde (%) 43,3%	147 20,5%	156 21,8%	49 6,8%	54 7,5%
A12	Müzik dersinde sıkılıyorum.	Frekans 209 Yüzde (%) 28,9%	151 20,9%	160 22,1%	85 11,7%	119 16,4%
A13	Medyadaki müzik yarışmaları ilgimi çeker.	Frekans 181 Yüzde (%) 25,5%	142 20,0%	123 17,3%	139 19,5%	126 17,7%
A14	Ailemin yanında şarkı söylerim.	Frekans 170 Yüzde (%) 23,6%	102 14,1%	88 12,2%	165 22,9%	196 27,2%
A15	Arkadaşlarımla yanında şarkı söylerim.	Frekans 161 Yüzde (%) 22,5%	104 14,5%	87 12,1%	151 21,1%	214 29,8%
A16	Öğretmenlerimin yanında şarkı söylerim.	Frekans 353 Yüzde (%) 49,4%	135 18,9%	80 11,2%	53 7,4%	93 13,0%
A17	Dinlediğim şarkı sözlerini hemen ezberlerim.	Frekans 80 Yüzde (%) 11,2%	73 10,2%	150 20,9%	154 21,5%	260 36,3%
A18	Güzel Sanatlar Lisesine gitmek isterim.	Frekans 264 Yüzde (%) 36,6%	130 18,0%	182 25,2%	63 8,7%	83 11,5%
A19	Yapılan rehberlik ve yönlendirme çalışmaları Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans 283 Yüzde (%) 39,2%	157 21,7%	155 21,5%	71 9,8%	56 7,8%
A20	Ailemin sahip olmamı istediği meslek Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans 356 Yüzde (%) 49,0%	148 20,4%	134 18,5%	44 6,1%	44 6,1%
A21	Basın yayın organlarından ortaöğretim kurumları hakkında edindiğim bilgiler Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans 313 Yüzde (%) 43,1%	171 23,5%	161 22,1%	45 6,2%	37 5,1%
A22	Bulunduğum ilçede ortaöğretim kurumlarının türünün ve sayısının sınırlı olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans 306 Yüzde (%) 42,3%	170 23,5%	164 22,7%	47 6,5%	36 5,0%
A23	Evime yakın olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans 342 Yüzde (%) 47,2%	161 22,2%	92 12,7%	76 10,5%	53 7,3%
A24	Okulun fiziki donanımı(müzik odaları, spor salonu, kütüphane, tiyatro salonu vb.) Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans 278 Yüzde (%) 38,6%	120 16,6%	124 17,2%	110 15,3%	89 12,3%
A25	Sınıf mevcudunun az olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans 342 Yüzde (%) 47,4%	161 22,3%	115 15,9%	51 7,1%	53 7,3%
A26	Çevremde iyi müzik eğitimi veren başarılı bir okul olarak tanınmış olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans 258 Yüzde (%) 35,6%	158 21,8%	135 18,6%	88 12,2%	85 11,7%
A27	Okulun öğretmen kadrosunun deneyimli ve tanınmış öğretmenlerden olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans 261 Yüzde (%) 36,1%	142 19,7%	140 19,4%	91 12,6%	88 12,2%
A28	Kendi istek ve beklentilerim Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans 261 Yüzde (%) 36,3%	126 17,5%	130 18,1%	108 15,0%	94 13,1%

SORULAR		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
A29	Ailemin ekonomik durumu Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans	309	131	136	70
		Yüzde (%)	43,0%	18,2%	18,9%	9,7%
A30	Şehir merkezine yakın olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans	327	142	121	67
		Yüzde (%)	45,5%	19,8%	16,9%	9,3%
A31	Yetenekli öğrencilerin bu okulu tercih ediyor olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	Frekans	267	153	122	86
		Yüzde (%)	37,0%	21,2%	16,9%	11,9%
A32	Güzel Sanatlar Liselerin de diğer okullardan daha fazla müzik eğitimi veriliyor olması bu okula yönelmemde etkili olur.	Frekans	284	166	135	68
		Yüzde (%)	39,2%	22,9%	18,6%	9,4%
A33	Okulumdaki müziksel aktivitelere katılmak isterim. (koro, orkestra vb.)	Frekans	224	119	149	99
		Yüzde (%)	31,2%	16,6%	20,7%	13,8%
A34	Okuluma müzik ile ilgili malzemeler yeterli miktarda mevcuttur.	Frekans	273	126	148	76
		Yüzde (%)	37,9%	17,5%	20,5%	10,5%
A35	Müzik ile ilgilenmenin özgüven ve benlik duygusunu geliştirdiğine inanırım.	Frekans	137	85	153	154
		Yüzde (%)	19,1%	11,9%	21,3%	21,5%
A36	Güzel Sanatlar Liselerinin yeteneğimi geliştirmemde katkısı olacağını düşünüyorum.	Frekans	197	105	156	137
		Yüzde (%)	27,3%	14,6%	21,6%	19,0%
A37	Ailem Güzel Sanatlar Liselerine gitme isteğimi olumlu karşılar.	Frekans	191	90	163	133
		Yüzde (%)	26,3%	12,4%	22,5%	18,3%
A38	Ailem müzik dinlememi istemez.	Frekans	543	60	37	28
		Yüzde (%)	74,7%	8,3%	5,1%	3,9%

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ankette bulunan yargı cümleleri için katılma durumlarına ilişkin verdikleri cevaplar yukarıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 11'e göre; "Ailem müzik dinlememi istemez." yargısına "Kesinlikle Katılmıyorum" diyenlerin oranı %74,7 iken "Kesinlikle Katılıyorum" diyenlerin oranı %8,1 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin "Öğretmenlerimin yanında şarkı söylerim." yargısında ise "Kesinlikle Katılmıyorum" diyenlerin oranı %49,4 iken %13,0'ü "Kesinlikle Katılıyorum" yanıtını vermiştir.

"Kararsızım" cevabının en yüksek olduğu soru ise öğrencilerin "Müziğe karşı yeteneğim olduğunu düşünüyorum." yargısıdır. Öğrencilerin %27,4'ü müziğe karşı yeteneğinin olduğu konusunda kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %40,4'ü müziğe karşı yeteneğinin olmadığını düşünürken %32,2'si ise müziğe karşı yeteneğinin olduğunu düşünmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin "Dinlediğim şarkı sözlerini hemen ezberlerim." yargısına verdikleri yanıtlara bakıldığında %36,3 ile en yüksek "Kesinlikle Katılıyorum" cevabını verdikleri görülürken, öğrencilerin %11,2'si "Kesinlikle Katılmıyorum" yanıtını verdikleri görülmektedir. "Müzikle ilgili kendimi geliştirmek isterim." Yargısına ise öğrencilerin %57,8'i "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" yanıtını verirken, %28,8'i

“Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir. Müzikle ilgili kendini geliştirmek konusunda “Kararsızım” diyenlerin oranı ise %17,4 olarak belirlenmiştir.

Öğrencilerin görüşlerine göre, çoğunluk müzik yeteneğinin olduğunu düşünmemektedir. Aile, öğretmen ve arkadaş çevresi tarafından müzikle ilgilenmeleri ve GSL’lere gitmeleri için teşvik edilmedikleri anlaşılmaktadır. Buna rağmen, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bir çalgıyı çalmak istemektedir. Bu durum aslında öğrencilerin müziğe karşı çok kayıtsız olmadıkları, ancak çevreden daha fazla destek ve motivasyona ihtiyaç duyduklarını düşündürmektedir.

5.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

5.2.1. Çevresel Faktörlerin Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesine İlişkin Etki Durumu

Öğrencilerin GSL’lere yönelmesine ilişkin eğitim, aile, kişisel ve sosyal etki faktörlerinin etki durumuna ait bulgular ve yorumları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12.

Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmelerini Etkileyen Çevresel Faktörlerin Aritmetik Ortalaması, Standart Sapması ve Faktör Yükleri

FAKTÖRLER				
Faktör-1:Eğitim Etki Boyutu	A.O.	S.S.	Yükleri	
S23:Evime yakın olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	2,084	1,294	0,784	
S22:Bulunduğum ilçede ortaöğretim kurumlarının türünün ve sayısının sınırlı olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	2,083	1,163	0,750	
S25:Sınıf mevcudunun az olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	2,047	1,255	0,726	
S24:Okulun fiziki donanımı(müzik odaları, spor salonu, kütüphane, tiyatro salonu vb.) Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur	2,462	1,438	0,671	
S27:Okulun öğretmen kadrosunun deneyimli ve tanınmış öğretmenlerden olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	2,450	1,399	0,639	
S31:Yetenekli öğrencilerin bu okulu tercih ediyor olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	2,424	1,414	0,616	
S32:Güzel Sanatlar Liselerin de diğer okullardan daha fazla müzik eğitimi veriliyor olması bu okula yönelmemde etkili olur.	2,276	1,328	0,607	
S36:Güzel Sanatlar Liselerinin yeteneğimi geliştirmemde katkısı olacağını düşünüyorum.	2,847	1,452	0,426	
Faktör-2:Aile Etki Boyutu	A.O.	S.S.	Yükleri	
S20:Ailemin sahip olmamı istediği meslek Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	1,997	1,210	0,751	
S29:Ailemin ekonomik durumu Güzel Sanatlar Liselerine yönelmemde etkili olur.	2,259	1,363	0,705	
S37:Ailem Güzel Sanatlar Liselerine gitme isteğimi olumlu karşılar.	2,944	1,477	0,308	

Tablo 12.(devam)

Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmelerini Etkileyen Çevresel Faktörlerin Aritmetik Ortalaması, Standart Sapması ve Faktör Yükleri

Faktör-3:Kişisel(Benlik) Etki Boyutu	A.O.	S.S.	Yükleri
S7:Müziğe karşı yeteneğim olduğunu düşünüyorum.	2,885	1,387	0,765
S1:Müzik dersi en çok ilgi duyduğum dersler arasındadır.	2,600	1,240	0,733
S33:Okulumdaki müziksel aktivitelere katılmak isterim. (koro, orkestra vb.)	2,705	1,476	0,580
S8:Müzik ile ilgili kendimi geliştirmek isterim.	3,400	1,456	0,557
S35:Müzik ile ilgilenmenin özgüven ve benlik duygusunu geliştirdiğine inanırım.	3,238	1,447	0,404
S18:Güzel Sanatlar Lisesine gitmek isterim.	2,406	1,356	0,298
Faktör-4:Sosyal Etki Boyutu	A.O.	S.S.	Yükleri
S15:Arkadaşlarımla yanında şarkı söylerim.	3,213	1,551	0,810
S14:Ailemin yanında şarkı söylerim.	3,160	1,542	0,778
S16:Öğretmenlerimin yanında şarkı söylerim.	2,157	1,433	0,605
S13:Medyadaki müzik yarışmaları ilgimi çeker.	2,841	1,449	0,382

Araştırma sonucunda öğrencilerin Güzel Sanatlar Liseleri'ne yönelmelerini etkileyen çevresel faktörlerin Eğitim, Aile, Kişisel ve Sosyal Etki isimleriyle dört alt faktörde toplandığı görülmektedir. Öğrencilerin GSL'ye yönelmesine ilişkin eğitim, aile, kişisel ve sosyal etki faktörlerinin etki durumuna ait bulgular yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 12'ye göre;

Eğitim Etki faktörüne bakıldığında öğrencilerin GSL'yi tercih etmelerindeki en önemli nedeninin yeteneklerini geliştirmede okulun katkısı olacağını düşünmeleri olduğu söylenebilir. Ayrıca okulun fiziki durumu ve eğitim kadrosu da öğrencilerin GSL'ye yönelmelerinde yüksek etkisinin bulunduğu görülmektedir.

Aile Etki faktörüne bakıldığında; ailelerin, öğrencinin GSL'ye yönelmesini olumlu karşılaması öğrencilerin bu liselere yönelmelerinde etkisi en yüksek durum olarak görülmektedir.

Kişisel Etki faktöründe ise öğrencilerin Müzik ile ilgili kendilerini geliştirme istekleri ve müzikle ilgilenmenin özgüven ve benlik duygusunu geliştirdiğine inanmaları GSL'ye yönelmelerini etkileyen en önemli durumlar olarak belirtilmiştir.

Sosyal Etki faktörü bakımından ise aile ve arkadaşlarının yanında şarkı söyleyen öğrencilerin GSL'ye yönelmelerinde etkili olduğu görülmektedir.

Buna göre, öğrencilerin Güzel Sanatlar Liseleri'ne yönelmelerinde eğitimin kalitesine önem verdikleri, ailenin müziğe karşı olumlu tutum sergilemesi, kendini sanatsal alanda geliştirme isteği ve sosyal çevrenin beğenisini kazanmanın etkisi olduğu düşünülmektedir.

5.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

5.3.1. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesini etkileyen faktörler ile cinsiyet farklılıkları incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır?

Öğrencilerin GSL'lere yönelmesini etkileyen eğitim, aile, kişisel ve sosyal etki faktörleri ile cinsiyet farklılıkları arasındaki ilişkiye ait bulgular ve yorumları Tablo 13, 14, 15, 16, 17, 18 ve 19'da verilmiştir.

Tablo 13.

Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlerin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Cinsiyet	Frekans	Ortalama	S.Sapma	Mann-Whitney U	Z	P
Eğitim Etki	Kız	327	2,47	0,93	48.518,0	-4,153	0,000
	Erkek	363	2,17	1,05			
Aile Etki	Kız	339	2,53	0,97	54.305,0	-3,550	0,000
	Erkek	378	2,23	1,08			
Kişisel Etki	Kız	324	3,04	0,96	46.895,5	-4,593	0,000
	Erkek	363	2,68	0,96			
Sosyal Etki	Kız	325	3,10	0,99	40.003,5	-7,026	0,000
	Erkek	357	2,48	1,04			

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri ile Güzel Sanatlar Liselerine yönelmeleri etkileyen faktörler arasındaki ilişki Tablo 13'e göre değerlendirildiğinde; öğrencilerin cinsiyetleri ile Güzel Sanatlar Liselerine yönelmeyi etkileyen Eğitim Etki, Aile Etki, Kişisel Etki ve Sosyal Etki faktörü arasında %95 güvenilirlikle istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır ($p<0,05$). Araştırmaya katılan kız öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelme faktör puan ortalamaları 4 faktör içinde erkek öğrencilere göre yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumda kız öğrencilerin Güzel Sanatlar Liseleri'ne yönelmesindeki faktör etkilerinin erkek öğrencilere göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Bu sonuca göre erkek öğrencilerin Güzel Sanatlar Liseleri’ni kız öğrencilere göre daha az tercih ediyor olmasının sebebinin erkeklerin maddi kaygılardan ötürü ailelerin de etkisiyle müziği meslek olarak seçmediklerini düşündürmektedir.

Tablo 14.

Öğrencilerin Cinsiyeti ile Çalgı Çalmak İstemeleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu

Cinsiyet		En az bir çalgı çalmak isterim.				Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kız	Frekans	41	15	35	105	342
	%	12,0	4,4	10,2	30,7	100,0
Erkek	Frekans	77	38	52	76	381
	%	20,2	10,0	13,6	19,9	100,0
Toplam	Frekans	118	53	87	181	723
	%	16,3	7,3	12,0	25,0	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=27,133$; sd:4 ; p:0,000≤0,05

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin “En az bir çalgı çalmak isterim.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki Tablo 14’te gösterilmektedir. Tablo 14’a göre;

Araştırmaya katılan Kız öğrencilerin %16,4’ü bir çalgı çalmak istemediğini belirtirken; %10,2’si kararsız olduğunu ve %73,4’ü ise en az bir çalgı çalmak istediğini söylemiştir. Araştırmaya katılan Erkek öğrencilerin ise %23,7’si bir çalgı çalmak istemediğini belirtirken; %12,0’si kararsız olduğunu ve %64,3’ü ise kesinlikle en az bir çalgı çalmak istediğini belirtmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin çalgı çalma isteği durumu arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri 0,000<0,05 olduğundan “Öğrencilerin Çalgı çalma isteği durumu cinsiyete göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani Öğrencilerin çalgı çalma isteği ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Tablo 15.

Öğrencilerin Cinsiyeti ile Müzikle İlgili Kendilerini Geliştirmek İstemeleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu

Cinsiyet		Müzik ile ilgili kendimi geliştirmek isterim.				Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kız	Frekans	41	39	50	88	121
	%	12,1	11,5	14,7	26,0	35,7
Erkek	Frekans	79	48	74	72	106
	%	20,8	12,7	19,5	19,0	28,0
Toplam	Frekans	120	87	124	160	227
	%	16,7	12,1	17,3	22,3	31,6

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=18,028$; sd:4 ; p:0,001 $\leq$ 0,05

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin “Müzik ile ilgili kendimi geliştirmek isterim.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda gösterilmektedir. Tablo 15’e göre;

Araştırmaya katılan Kız öğrencilerin %23,6’sı müzik ile ilgili kendini geliştirmek istemediğini belirtirken; %14,7’si kararsız olduğunu ve %61,7’si ise müzikle ilgili kendini geliştirmek istediğini söylemiştir. Araştırmaya katılan Erkek öğrencilerin ise %33,5’i müzik ile ilgili kendine geliştirmek istemediğini belirtirken; %19,5’i kararsız olduğunu ve %47,0’si ise müzikle ilgili kendini geliştirmek istediğini belirtmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin müzikle ilgili kendini geliştirmek istemesi durumu arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri 0,001<0,05 olduğundan “Öğrencilerin müzikle ilgili kendini geliştirme isteği durumu cinsiyete göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani öğrencilerin müzikle ilgilenme isteği cinsiyetlere göre farklılık göstermektedir.

Bu sonuca göre, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla müzikle ilgili kendilerini geliştirmek istemelerinin sebebi, kız öğrencilerin sanatsal aktivitelere daha fazla ilgi duymaları ve önemsemelerinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Tablo 16.

Öğrencilerin Cinsiyeti ile Ailelerinin Yanında Şarkı Söylemeleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu

Cinsiyet		Ailemin yanında şarkı söylerim.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Kız	Frekans	52	41	42	77	128	340
	%	15,3	12,1	12,4	22,6	37,6	100,0
Erkek	Frekans	118	61	46	88	68	381
	%	31,0	16,0	12,1	23,1	17,8	100,0
Toplam	Frekans	170	102	88	165	196	721
	%	23,6	14,1	12,2	22,9	27,2	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=46,647$; sd:4 ; p:0,000≤0,05

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin “Ailemin yanında şarkı söylerim.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmektedir. Tablo 16’ya göre;

Araştırmaya katılan Kız öğrencilerin %27,4’ü ailesinin yanında şarkı söylemediğini belirtirken; %12,4’ü kararsız olduğunu ve %60,2’si ise ailesinin yanında şarkı söyleyebileceğini söylemiştir. Araştırmaya katılan Erkek öğrencilerin ise %47,0’si ailesinin yanında şarkı söylemediğini belirtirken; %12,1’i kararsız olduğunu ve %40,9’u ise ailesinin yanında şarkı söyleyebildiğini belirtmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin ailelerinin yanında şarkı söyleyeme durumu arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri 0,000<0,05 olduğundan “Öğrencilerin ailelerin yanında şarkı söyleme durumu cinsiyete göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani öğrencilerin ailelerinin yanında şarkı söylemeleri ile cinsiyetler arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Tablo 17.

Öğrencilerin Cinsiyeti ile Dinledikleri Şarkı Sözlerini Ezberlemeleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu

Cinsiyet		Dinlediğim şarkı sözlerini hemen ezberlerim.				Toplam	
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum
Kız	Frekans	22	27	61	67	159	336
	%	6,5	8,0	18,2	19,9	47,3	100,0
Erkek	Frekans	58	46	89	87	101	381
	%	15,2	12,1	23,4	22,8	26,5	100,0
Toplam	Frekans	80	73	150	154	260	717
	%	11,2	10,2	20,9	21,5	36,3	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=39,238$; sd:4 ; p:0,000≤0,05

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin “Dinlediğim şarkı sözlerini hemen ezberlerim.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki Tabloda gösterilmektedir. Tablo 17’e göre;

Araştırmaya katılan Kız öğrencilerin %14,5’i dinlediği şarkının sözlerini hemen ezberleyemediğini belirtirken, %18,2’si kararsız olduğunu ve %67,2’si ise dinledikleri şarkıların sözlerini hemen ezberleyebildiğini söylemiştir. Araştırmaya katılan Erkek öğrencilerin ise %27,3’ü dinlediği şarkının sözlerini hemen ezberleyemediğini belirtirken, %23,4’ü kararsız olduğunu ve %49,3’ü ise dinledikleri şarkıların sözlerini hemen ezberleyebildiğini belirtmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin dinledikleri şarkının sözlerini hemen ezberleyebilme durumu arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri $0,000 < 0,05$ olduğundan “Öğrencilerin dinledikleri şarkı sözlerini ezberlemeleri cinsiyete göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani öğrencilerin şarkı sözlerini ezberlemeleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Bu sonuca göre, kız öğrencilerin beynin sağ lobunu erkek öğrencilere göre daha fazla kullanabilmesinden kaynaklı olarak şarkı ezberleme gibi sözel becerilerin kız öğrencilerde daha baskın olduğu düşünülmektedir.

Tablo 18.

Öğrencilerin Cinsiyeti ile Güzel Sanatlar Liselerine Gitmek İstemeleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu

Cinsiyet		Güzel Sanatlar Lisesine gitmek isterim.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Kız	Frekans	100	62	95	39	45	341
	%	29,3	18,2	27,9	11,4	13,2	100,0
Erkek	Frekans	164	68	87	24	38	381
	%	43,0	17,8	22,8	6,3	10,0	100,0
Toplam	Frekans	264	130	182	63	83	722
	%	36,6	18,0	25,2	8,7	11,5	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=18,145$; sd:4 ; p:0,001 $\leq$ 0,05

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin “Güzel Sanatlar Liselerine gitmek isterim.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmektedir. Tablo 18’e göre;

Araştırmaya katılan Kız öğrencilerin %47,5’i GSL’ye gitmek istemediğini belirtirken, %27,9’u kararsız olduğunu ve %24,6’sı ise GSL’ye gitmek istediklerini söylemişlerdir. Araştırmaya katılan Erkek öğrencilerin ise %60,8’i GSL’ye gitmek istemediğini belirtirken, %22,8’i kararsız olduğunu ve %16,3’ü ise GSL’ye gitmek istediğini belirtmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin Güzel Sanatlar Liseleri’ne gitmek istemeleri durumu arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri 0,001<0,05 olduğundan “Öğrencilerin GSL’ye gitmek istemeleri cinsiyete göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani öğrencilerin GSL’ye gitmek istemeleri ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Tablo 19.

Öğrencilerin Cinsiyeti ile Müzikle İlgilenmenin Özgüven ve Benlik Duygusunu Geliştirdiğini İnanmaları Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu

		Müzikle ilgilenmenin özgüven ve benlik duygusunu geliştirdiğine inanırım.					Toplam
Cinsiyet		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Kız	Frekans	51	40	58	81	107	337
	%	15,1	11,9	17,2	24,0	31,8	100,0
Erkek	Frekans	86	45	95	73	81	380
	%	22,6	11,9	25,0	19,2	21,3	100,0
Toplam	Frekans	137	85	153	154	188	717
	%	19,1	11,9	21,3	21,5	26,2	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=19,687$; sd:4 ; p:0,001≤0,05

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin “Müzik ile ilgilenmenin özgüven ve benlik duygusunu geliştirdiğine inanırım.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda gösterilmektedir. Tablo 19’a göre;

Araştırmaya katılan Kız öğrencilerin %27,0’si Müziğin özgüven ve benlik duygusunu geliştirmedini düşünürken, %17,2’si kararsız olduğunu ve %55,8’i ise Müzik ile ilgilenmenin özgüven ve benlik duygusunu geliştireceğini söylemiştir. Araştırmaya katılan Erkek öğrencilerin ise %34,5’i Müziğin özgüven ve benlik duygusunu geliştirmedini düşünürken, %25,0’si kararsız olduğunu ve %40,5’i ise Müzik ile ilgilenmenin özgüven ve benlik duygusunu geliştireceğini belirtmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin müzikle ilgilenmelerinin özgüven ve benlik duygusunu arttırması durumu arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri 0,001<0,05 olduğundan “Öğrencilerin müzikle ilgilenmenin özgüven ve benlik duygusunu arttıracağına inanması cinsiyete göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani öğrencilerin müzikle ilgilenmenin benlik ve özgüven duygusunu arttırdığına inanması ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

5.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

5.4.1. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesini etkileyen faktörler ile ailenin eğitim durumu incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır?

Öğrencilerin GSL'lere yönelmesini etkileyen eğitim, aile, kişisel ve sosyal etki faktörleri ile ailenin eğitim durumu arasındaki ilişkiye ait bulgular ve yorumları Tablo 20, 21, 22, 23'de verilmiştir.

Tablo 20.

Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlerin Anne Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Anne Eğitim Durumu	Gözlem	Ortalama	S.S.	Chi-Square	p
Eğitim Etki	İlkokul	144	2,43	0,99	3,892	,143
	Orta Öğretim / Lise	305	2,30	0,98		
	Üniversite	153	2,24	1,04		
Aile Etki	İlkokul	144	2,37	0,97	0,038	,981
	Orta Öğretim / Lise	305	2,38	1,06		
	Üniversite	153	2,37	1,05		
Kişisel Etki	İlkokul	144	2,88	0,93	0,444	,801
	Orta Öğretim / Lise	305	2,85	0,95		
	Üniversite	153	2,83	1,03		
Sosyal Etki	İlkokul	144	2,73	1,04	0,805	,669
	Orta Öğretim / Lise	305	2,82	1,03		
	Üniversite	153	2,77	1,14		

Tablo 20'ye göre; Araştırmaya katılan öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmeleri etkileyen faktörler, öğrencilerin Anne Eğitim düzeylerine göre değerlendirildiğinde; Güzel Sanatlar Liselerine yönelmeyi etkileyen faktörler ile öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Yani öğrenci anne eğitim düzeylerinin İlkokul mezunu, Orta Öğretim/Lise mezunu veya Üniversite mezunu olmaları öğrencilerin GSL'ye yönelmelerini etkileyen faktör puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 21.

Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlerin Baba Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Baba Eğitim Durumu	Frekans	Ortalama	S.S.	Chi-Square	p
Eğitim Etki	İlkokul	87	2,49	1,03	4,812	,090
	Orta Öğretim / Lise	301	2,33	1,01		
	Üniversite	205	2,20	0,98		
Aile Etki	İlkokul	87	2,44	1,04	0,874	,646
	Orta Öğretim / Lise	301	2,37	1,04		
	Üniversite	205	2,31	1,01		
Kişisel Etki	İlkokul	87	2,98	0,91	3,044	,218
	Orta Öğretim / Lise	301	2,85	0,96		
	Üniversite	205	2,77	1,00		
Sosyal Etki	İlkokul	87	2,93	0,95	3,887	,143
	Orta Öğretim / Lise	301	2,80	1,04		
	Üniversite	205	2,69	1,13		

Tablo 21'e göre; Araştırmaya katılan öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmeleri etkileyen faktörler, öğrencilerin Baba Eğitim düzeylerine göre değerlendirildiğinde; GSL'ye yönelmeyi etkileyen faktörler ile öğrencilerin babalarının eğitim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Bu nedenler öğrencilerin baba eğitim düzeylerinin İlkokul mezunu, Orta Öğretim/Lise mezunu veya Üniversite mezunu olmaları öğrencilerin GSL'ye yönelmelerini etkileyen faktörler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Faktör puanları birbirine yakın düzeydedir.

Tablo 22.

Anne Eğitim Durumu ile Öğrencilerin Müzikle İlgilenmesi için Ailenin Teşvik Etmesi Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu

Anne Eğitim Durumu		Müzikle ilgilenmem için ailem beni teşvik eder.				Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlkokul	Frekans	42	43	39	21	167
	%	25,1	25,7	23,4	12,6	100,0
Orta Öğretim / Lise	Frekans	99	77	70	64	368
	%	26,9	20,9	19,0	17,4	100,0
Üniversite	Frekans	33	23	28	40	172
	%	19,2	13,4	16,3	23,3	100,0
Toplam	Frekans	174	143	137	125	707
	%	24,6	20,2	19,4	17,7	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=29,693$; sd:8 ; $p:0,000\leq 0,05$

Anne eğitim durumu değişkenine göre öğrencilerin “Müzikle ilgilenmem için ailem beni teşvik eder.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 22’ye göre;

Araştırmaya katılan ve Annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin %50,8’i ailesinin müziğe yönelmeleri konusunda bir desteğinin bulunmadığını belirtirken; %23,4’ü kararsız olduğunu ve %25,8’i ise ailelerinin kendilerini müziğe teşvik ettiğini söylemiştir. Araştırmaya katılan annesi üniversite mezunu olan öğrencilerinin ise %32,6’sı ailesinin müziğe yönelme konusunda kendilerine bir desteğinin bulunmadığını belirtirken; %16,3’i kararsız olduğunu ve %51,1’i ise ailelerinin kendilerini müziğe teşvik ettiğini belirtmiştir.

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre ailelerin öğrencileri müziğe teşvik etmeleri arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri $0,000 < 0,05$ olduğundan “Ailelerin öğrencileri müzik ile ilgilenmeleri için teşvik etmesi durumu anne eğitim düzeyine göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani ailelerin öğrencileri müziğe teşvik etmeleri öğrencilerin annelerinin eğitim düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Bu sonuca göre annenin eğitim düzeyi arttıkça müziğe teşvik etme oranı da olumlu yönde gelişmektedir. Bu da eğitim ve kültür seviyesinin sanat üzerindeki etkisini göstermektedir.

Tablo 23.

Baba Eğitim Durumu ile Öğrencilerin Müzik Dersinden Sıkılmaları Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu

Baba Eğitim Durumu		Müzik dersinde sıkılırim.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
İlkokul	Frekans	31	27	23	13	14	108
	%	28,7	25,0	21,3	12,0	13,0	100,0
O. Öğretim / Lise	Frekans	123	75	77	39	48	362
	%	34,0	20,7	21,3	10,8	13,3	100,0
Üniversite	Frekans	47	45	56	31	54	233
	%	20,2	19,3	24,0	13,3	23,2	100,0
Toplam	Frekans	201	147	156	83	116	703
	%	28,6	20,9	22,2	11,8	16,5	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=21,330$; sd:8 ; $p:0,006 \leq 0,05$

Baba eğitim durumu değişkenine göre öğrencilerin “Müzik dersinden sıkılırim.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 23’e göre;

Araştırmaya katılan ve Babası İlkokul mezunu olan öğrencilerin %53,7'si müzik dersinden sıkılmadığını belirtirken; %21,3'u kararsız olduğunu ve %25,0'i ise müzik dersinden sıkıldıklarını söylemişlerdir. Araştırmaya katılan ve babası üniversite mezunu olan öğrencilerin ise %39,5'i müzik dersinden sıkılmadığını belirtirken; %24,0'ü kararsız olduğunu ve %36,5'i ise müzik dersinden sıkıldığını belirtmiştir.

Baba eğitim düzeyi değişkeni ile öğrencilerin müzik dersinden sıkılmaları durumu arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri $0,006 < 0,05$ olduğundan “Öğrencilerin müzik dersinden sıkılmaları babaların eğitim düzeylerine göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani öğrencilerin müzik dersinden sıkılmaları ile babaların eğitim düzeylerine arasında anlamlı bir ilişki olduğunu görülmektedir.

5.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

5.5.1. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesini etkileyen faktörler ile ailenin gelir düzeyi incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır?

Öğrencilerin GSL'lere yönelmesini etkileyen eğitim, aile, kişisel ve sosyal etki faktörleri ile ailenin aylık gelir düzeyi arasındaki ilişkiye ait bulgular ve yorumları tablo 24 ve 25'te verilmiştir.

Tablo 24.

Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlerin Aylık Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Aylık Gelir	Frekans	Ortalama	S.Sapma	Chi-Square	p
Eğitim Etki	1500 TL ve Altı	26	2,34	0,85	5,358	,252
	1501 TL – 3000 TL	158	2,43	0,99		
	3001 TL – 5000 TL	194	2,37	1,05		
	5001 TL – 7500 TL	107	2,16	0,96		
	7501 TL ve Üzeri	103	2,28	1,05		
Aile Etki	1500 TL ve Altı	26	2,39	1,06	1,792	,774
	1501 TL – 3000 TL	164	2,47	1,06		
	3001 TL – 5000 TL	208	2,35	1,06		
	5001 TL – 7500 TL	111	2,27	1,05		
	7501 TL ve Üzeri	105	2,30	1,03		
Kişisel Etki	1500 TL ve Altı	25	2,99	1,01	8,201	,084
	1501 TL – 3000 TL	157	2,99	0,97		
	3001 TL – 5000 TL	199	2,81	0,93		
	5001 TL – 7500 TL	107	2,72	0,89		
	7501 TL ve Üzeri	101	2,85	1,04		

Tablo 24.(devam)

Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlerin Aylık Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Aylık Gelir	Frekans	Ortalama	S.Sapma	Chi-Square	p
Sosyal Etki	1500 TL ve Altı	25	2,38	0,92	9,416	,049
	1501 TL – 3000 TL	161	2,89	0,96		
	3001 TL – 5000 TL	197	2,89	1,08		
	5001 TL – 7500 TL	102	2,70	1,01		
	7501 TL ve Üzeri	97	2,70	1,20		

Tablo 24’e göre öğrencilerin ailelerinin gelir durumlarına göre Güzel Sanatlar Liseleri’ne yönelmeleri etkileyen faktörler arasındaki ilişki incelenmeye çalışılmıştır. Öğrenci ailelerinin ortalama aylık gelirleri ile GSL’ye yönelmeleri etkileyen Eğitim Etkisi, Aile Etkisi ve Kişisel Etki faktörleri arasında %95 güvenilirlikle istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Sosyal Etki faktöründe ise öğrenci ailelerinin ortalama aylık gelir düzeylerine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

Bu durumda, “1500 TL ve Altı” aylık gelir grubunda yaşayan öğrencilerin Sosyal Etki puan ortalaması 2,28 iken, “1501 TL – 3000 TL” gelir grubunda yaşayanların Sosyal Etki faktörü puan ortalaması 2,89, “3001 TL – 5000 TL” grubunda yaşayanların ortalaması 2,89, “5001 TL – 7500 TL” ortalama gelir seviyesindeki ailelerde yaşayan öğrencilerin puan ortalaması 2,70 ve “7501 TL ve üzeri” ortalama aylık gelir seviyesinde olan aileler yaşayan öğrencilerin Sosyal Etki puan ortalaması 2,70 olduğu görülmektedir. Ortalama aylık geliri “1500 TL ve altında” olan ailelerde yaşayan öğrencilerin, GSL’yi tercih etmelerini etkileyen Sosyal Etki faktörü diğer gelir gruplarına göre daha düşük olduğundan, Sosyal etki boyutu bakımından GSL’yi tercih etmeleri diğer gelir gruplarına göre daha düşük olduğu söylenebilir.

Bu sonuca göre müzik aktivitelerine katılabilmek için belli bir maddiyat gerektiği (enstrüman, kostüm..vb) ve maddi durumu yeterli olmayan ailelerin çocuklarının bu tür etkinliklere katılamadığı söylenebilir. Maddi durumu yeterli olmayan ailelerin çocuklarının da bu tür aktivitelere katılabilmesi için imkân sağlanmalıdır.

Tablo 25.

Aile Ortalama Aylık Geliri ile Öğrencilerin Okuldaki Müziksel Aktivitelere Katılma İstekleri Arasındaki Frekans ve İlişki Durumu

Aile Aylık Geliri		Okulumdaki müziksel aktivitelere katılmak isterim.(koro,orkestra,v)					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
1500 TL ve Altı	Frekans	5	2	10	5	5	27
	%	18,5	7,4	37,0	18,5	18,5	100,0
1501 TL – 3000 TL	Frekans	41	24	37	28	36	166
	%	24,7	14,5	22,3	16,9	21,7	100,0
3001 TL – 5000 TL	Frekans	69	30	35	30	43	207
	%	33,3	14,5	16,9	14,5	20,8	100,0
5001 TL – 7500 TL	Frekans	41	27	16	12	14	110
	%	37,3	24,5	14,5	10,9	12,7	100,0
7501 TL ve Üzeri	Frekans	33	18	28	11	16	106
	%	31,1	17,0	26,4	10,4	15,1	100,0
Toplam	Frekans	189	101	126	86	114	616
	%	30,7	16,4	20,5	14,0	18,5	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=28,109$; sd:16 ; p:0,031≤0,05

Aile ortalama gelir değişkenine göre öğrencilerin “Okulumdaki müziksel aktivitelere katılmak isterim.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 25’e göre;

Araştırmaya katılan öğrencilerin aile ortalama aylık geliri 1500 TL ve Altında olanların %26,0’sı müziksel aktivitelere katılmak istemediğini belirtirken, %37,0’si kararsız olduğunu ve %37,0’si ise okuldaki müziksel aktivitelere katılmak istediğini söylemiştir. Aile ortalama aylık geliri 7501 TL ve Üzeri olan öğrencilerin ise %48,1’i okuldaki müziksel aktivitelere katılmak istemediğini belirtirken, %26,4’ü kararsız olduğunu ve %25,5’i ise okuldaki müziksel aktivitelere katılmak istediğini belirtmiştir.

Aile ortalama aylık gelir değişkenine göre öğrencilerin okuldaki müzik aktivitelere katılmak istemeleri durumu arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri 0,031<0,05 olduğundan “Öğrencilerin okuldaki müzik aktivitelere katılması ailelerin ortalama aylık gelirlerine göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani öğrencilerin okuldaki müzik aktivitelere katılması, ailelerin ortalama aylık gelirlerine göre farklılık göstermektedir.

5.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

5.6.1. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerinde yaşadıkları yakın çevrede Güzel Sanatlar Liselerinin olup olmamasının bir etkisi var mıdır?

Öğrencilerin GSL'lere yönelmelerinde yakın çevrede GSL'nin olup olmamasının ilişki etki durumuna ait bulgu ve yorumlar tablo 26, 27 ve 28'de verilmektedir.

Tablo 26.

Öğrencilerin Eğitim Gördükleri İlçeler ile Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlere Göre Karşılaştırılması

Faktörler	İlçe	Frekans	Ortalama	S.Sapma	Mann-Whitney U	Z	p
Eğitim Etki	Tuzla	358	2,29	0,95	58.865,0	-0,216	,829
	Kadıköy	332	2,34	1,05			
Aile Etki	Tuzla	370	2,34	1,01	63.263,0	-0,338	,735
	Kadıköy	347	2,41	1,07			
Kişisel Etki	Tuzla	358	2,86	0,97	58.283,0	-0,234	,815
	Kadıköy	329	2,84	0,97			
Sosyal Etki	Tuzla	348	2,79	1,05	57.412,5	-0,274	,784
	Kadıköy	334	2,77	1,08			

Tablo 26'ya göre araştırmaya katılan öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmeleri etkileyen Eğitim Etkisi, Aile Etkisi, Kişisel Etki ve Sosyal Etki faktörleri, öğrencilerin eğitim gördükleri ilçeye göre değerlendirildiğinde; öğrencilerin eğitim gördükleri ilçeler ile GSL'ye yönelmeyi etkileyen faktörler arasında %95 güvenirlilikle istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$). Sonuç olarak Tuzla ve Kadıköy ilçelerinde eğitim alan öğrencilerin GSL'ye yönelmelerini etkileyen faktör puanları birbirine yakın düzeydedir.

Kadıköy ilçesinde GSL bulunurken, Tuzla ilçesinde bulunmamaktadır. Bu durumda Kadıköy'deki öğrencilerin GSL'lere karşı daha ilgili ve bilgi sahibi olması beklenirken, çıkan sonuca göre Kadıköy'deki öğrenciler ile Tuzla'daki öğrenciler arasında bir fark görülmemiştir. Buna göre ilçede GSL olsa da olmasa da öğrencilerin çoğunun GSL'lere karşı fazla bilgiye sahip olmadıkları, aile ve öğretmenleri tarafından yeterince desteklenmediği düşünülerek bu okullara ilgilerinin az olduğu söylenebilir.

Tablo 27.

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri İlçe ile Çalgı Çalma İsteğine İlişkin Katılma Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi

İlçe		En az bir çalgı çalmak isterim.				Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Tuzla	Frekans	64	32	33	105	140
	%	17,1	8,6	8,8	28,1	37,4
Kadıköy	Frekans	54	21	54	76	144
	%	15,5	6,0	15,5	21,8	41,3
Toplam	Frekans	118	53	87	181	284
	%	16,3	7,3	12,0	25,0	39,3

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=12,052$; sd:4 ; p:0,017 $\leq$ 0,05

İlçe değişkenine göre öğrencilerin “En az bir çalgı çalmak isterim.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 27’ye göre;

Araştırmaya katılan Tuzla’da öğrenim gören öğrencilerin %17,1’u kesinlikle bir çalgı çalmak istemediğini belirtirken; %8,8’i kararsız olduğunu ve %37,4’ü ise kesinlikle en az bir çalgı çalmak istediğini söylemiştir. Araştırmaya katılan Kadıköy’deki öğrencilerin ise %15,5’i kesinlikle bir çalgı çalmak istemediğini belirtirken; %15,5’i kararsız olduğunu ve %41,3’ü ise kesinlikle en az bir çalgı çalmak istediğini belirtmiştir.

İlçe değişkenine göre öğrencilerin çalgı çalma isteği durumu arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri 0,017<0,05 olduğundan “Öğrencilerin Çalgı çalma isteği durumu ilçelere göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani Öğrencilerin çalgı çalma isteği ile öğrenim gördükleri ilçeler arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Tablo 28.

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri İlçe ile Okullardaki Müzik Malzemelerinin Yeterli Miktarda Bulunması Katılma Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi

İlçe		Okulumda müzik ile ilgili malzemeler yeterli miktarda mevcuttur.				Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Tuzla	Frekans	100	64	80	61	69
	%	26,7	17,1	21,4	16,3	18,4
Kadıköy	Frekans	173	62	68	15	29
	%	49,9	17,9	19,6	4,3	8,4
Toplam	Frekans	273	126	148	76	98
	%	37,9	17,5	20,5	10,5	13,6

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=63,772$; sd:4 ; p:0,000 $\leq$ 0,05

İlçe değişkenine göre öğrencilerin “Okulumda müzik ile ilgili malzemeler yeterli miktarda mevcuttur.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 28’e göre;

Araştırmaya katılan Tuzla’da öğrenim gören öğrencilerin %43,8’i okulundaki müzik malzemelerinin yeterli olmadığını belirtirken; %21,4’ü kararsız olduğunu ve %34,8’i ise okullarındaki müzik malzemelerinin yeterli olduğunu söylemişlerdir. Araştırmaya katılan Kadıköy’deki öğrencilerin ise %67,8’i okulundaki müzik malzemelerinin yeterli olmadığını belirtirken, %12,7’si okullarındaki müzik malzemelerinin yeterli olduğunu belirtmiştir.

İlçe değişkenine göre öğrencilerin okullarındaki müzik malzemelerini yeterli görmesi arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri $0,000 < 0,05$ olduğundan “Öğrencilerin okullarındaki müzik malzemelerini yeterli bulması durumu ilçelere göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani öğrencilerin okullarındaki malzemelerin yeterli olması ile öğrencilerin öğrenim gördükleri ilçelere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Bu bulgulara göre Tuzla’daki okullarda müzik malzemeleri için ayrılan bütçenin Kadıköy’deki okullara göre daha fazla olduğu söylenebilir.

5.7. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

5.7.1. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerinde öğrenim gördükleri okul türünün bir etkisi var mıdır?

Öğrencilerin GSL’lere yönelmelerinde öğrenim gördükleri okul türünün etki durumuna ilişkin bulgu ve yorumlar tablo 29, 30, 31, 32, 33 ve 34’te verilmektedir.

Tablo 29.

Öğrencilerin Eğitim Gördükleri Okul Türü ile Güzel Sanatlar Liselerine Yönelmesini Etkileyen Faktörlere Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Okul	Frekans	Ortalama	S.S	Mann-Whitney U	Z	p
Eğitim Etki	Ortaokul	408	2,37	0,97	51.378,0	-2,39	,017
	İ. Hatip Ortaokulu	282	2,23	1,04			
Aile Etki	Ortaokul	419	2,47	1,04	53.157,0	-3,41	,001
	İ. Hatip Ortaokulu	298	2,23	1,03			
Kişisel Etki	Ortaokul	403	2,92	0,99	53.305,0	-1,53	,125
	İ. Hatip Ortaokulu	284	2,76	0,95			
Sosyal Etki	Ortaokul	400	2,81	1,08	55.276,0	-0,44	,657
	İ. Hatip Ortaokulu	282	2,75	1,03			

Tablo 29’a göre araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre Güzel Sanatlar Liseleri’ne yönelmelerini etkileyen Eğitim Etkisi ve Aile Etkisi faktörleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Ortaokulda eğitim gören öğrencilerin GSL’ye yönelmelerindeki eğitim etki faktörü puan ortalaması 2,27 iken, İmam Hatip Ortaokulu puan ortalamasının 2,23 olduğu görülmektedir.

Bu durumda ortaokul öğrencilerinin eğitim etkisi sebebiyle İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerine göre GSL’leri daha fazla tercih edebileceği söylenebilir. Aynı şekilde Aile Etki faktörü puanlarına baktığımızda Ortaokul öğrencilerinin puan ortalaması 2,47 iken İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin puan ortalaması 2,23’dür. Buna göre GSL’lere yönelme durumu dikkate alındığında Ortaokul öğrencilerinin aile etkisinin İmam Hatip Ortaokul öğrencilerinin aile etkilerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Kişisel Etki ve Sosyal Etki faktörlerine bakıldığında ise öğrencilerin GSL’lere yönelmelerinde okul türlerine göre anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Eğitim ve Aile faktöründen elde edilen bulgulara göre, İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin aileleri ve öğretmenlerinin çocuğun lise eğitimine Fen veya Anadolu Lisesi olmazsa İmam Hatip Lisesi’nde devam etmesi gerekçesiyle GSL’ye yönelmesini istemediği söylenebilir. Kişisel ve Sosyal etki faktöründen elde edilen sonuca göre öğrencilerin kendisinin ve çevresinin istek ve beklentileriyle aile ve öğretmenlerin beklentileri arasında fark olduğu söylenebilir. Yani öğrenci Güzel Sanatlar Liseleri’ne yönelme aşamasında çevresinden destek görebilmekte fakat aile ve öğretmenleri tarafından yeterince destek göremediği söylenebilir.

Tablo 30.

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü ile Ailenin Müziğe Teşvik Etmesi Katılma Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi

Okul Türü		Müzikle ilgilenmem için ailem beni teşvik eder.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Ortaokul	Frekans	91	78	81	80	94	424
	%	21,5	18,4	19,1	18,9	22,2	100,0
İmam Hatip Ortaokulu	Frekans	86	67	58	48	37	296
	%	29,1	22,6	19,6	16,2	12,5	100,0
Toplam	Frekans	177	145	139	128	131	720
	%	24,6	20,1	19,3	17,8	18,2	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=15,311$; sd:4 ; $p:0,004 \leq 0,05$

Okul türü değişkenine göre öğrencilerin “Müzikle ilgilenmem için ailem beni teşvik eder.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 30’a göre;

Araştırmaya katılan Ortaokul öğrencilerinin %39,9’u ailesinin müziğe yönelme konusunda bir desteğinin bulunmadığını belirtirken; %19,1’i kararsız olduğunu ve %41,0’i ise ailelerinin kendilerini müziğe teşvik ettiğini söylemiştir. Araştırmaya katılan İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin ise %51,7’si ailesinin müziğe yönelme konusunda kendisine bir desteğinin bulunmadığını belirtirken; %19,3’i kararsız olduğunu ve %36,0’sı ise ailesinin kendisini müziğe teşvik ettiğini belirtmiştir.

Okul türü değişkenine göre ailelerin öğrencileri müziğe teşvik etmeleri arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri $0,004 < 0,05$ olduğundan “Ailelerin öğrencileri müzik ile ilgilenmeleri için teşvik etmesi durumu okul türüne göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani ailelerin öğrencileri müziğe teşvik etmeleri öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 31.

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü ile Ailelerin Güzel Sanatlar Liselerine Teşvik Etmesi Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi

Okul Türü		Güzel Sanatlar Lisesine gitmem için ailem beni teşvik eder.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Ortaokul	Frekans	166	94	83	41	39	423
	%	39,2	22,2	19,6	9,7	9,2	100,0
İmam Hatip Ortaokulu	Frekans	150	59	49	17	20	295
	%	50,8	20,0	16,6	5,8	6,8	100,0
Toplam	Frekans	316	153	132	58	59	718
	%	44,0	21,3	18,4	8,1	8,2	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=11,160$; sd:4 ; $p:0,025 \leq 0,05$

Okul türü değişkenine göre öğrencilerin “Güzel Sanatlar Lisesi’ne gitmem için ailem beni teşvik eder.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 31’ göre;

Araştırmaya katılan Ortaokul öğrencilerinin %61,4’ü ailesinin Güzel Sanatlar Liseleri’ne yönelmesi konusunda bir desteğinin bulunmadığını belirtirken; %19,6’sı kararsız olduğunu ve %19,0’u ise ailesinin kendisini GSL’ye gitmesi için teşvik ettiğini söylemiştir. Araştırmaya katılan İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin ise %70,8’i ailesinin GSL’ye

yönelmesi konusunda bir desteğinin bulunmadığını belirtirken; %16,6'sı kararsız olduğunu ve %12,6'sı ise GSL'ye gitmesi için teşvik ettiğini belirtmiştir.

Okul türü değişkenine göre ailelerin öğrencileri Güzel Sanatlar Liselerine teşvik etmeleri arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri $0,025 < 0,05$ olduğundan “Ailelerin öğrencileri Güzel Sanatlar Liselerine teşvik etmesi durumu okul türüne göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani ailelerin öğrencileri GSL'ye gitmeleri için teşvik etmesi, öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 32.

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü ile Ailelerin Güzel Sanatlar Liselerine Teşvik Etmesi Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi

Okul Türü		Güzel Sanatlar Lisesine gitmek isterim.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Ortaokul	Frekans	131	77	122	39	56	425
	%	30,8	18,1	28,7	9,2	13,2	100,0
İmam Hatip Ortaokulu	Frekans	133	53	60	24	27	297
	%	44,8	17,8	20,2	8,1	9,1	100,0
Toplam	Frekans	264	130	182	63	83	722
	%	36,6	18,0	25,2	8,7	11,5	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=17,116$; sd:4 ; $p:0,002 \leq 0,05$

Okul türü değişkenine göre öğrencilerin “Güzel Sanatlar Lisesine gitmek isterim.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 32'ye göre;

Araştırmaya katılan Ortaokul öğrencilerinin %48,9'u Güzel Sanatlar Liselerine gitmek istemediğini belirtirken; %28,7'si kararsız olduğunu ve %22,4'ü ise GSL'ye gitmek istediğini söylemiştir. Araştırmaya katılan İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin ise %52,6'sı Güzel Sanatlar Liselerine gitmek istemediğini belirtirken; %20,2'si kararsız olduğunu ve %17,2'i ise GSL'ye gitmek istediğini belirtmiştir.

Okul türü değişkenine göre öğrencilerin GSL'ye gitmek istemeleri arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri $0,002 < 0,05$ olduğundan “Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine gitmek istemesi durumu okul türüne göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani öğrencilerin GSL'lere gitmek istemeleri öğrenim gördükleri okul türüne göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 33.

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü ile Okullardaki Müzik Malzemelerinin Yeterli Miktarda Bulunması Katılma Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi

Okul Türü		Okulunda müzik ile ilgili malzemeler yeterli miktarda mevcuttur.				Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum		
Ortaokul	Frekans	133	82	103	47	59	424
	%	31,4	19,3	24,3	11,1	13,9	100,0
İmam Hatip Ortaokulu	Frekans	140	44	45	29	39	297
	%	47,1	14,8	15,2	9,8	13,1	100,0
Toplam	Frekans	273	126	148	76	98	721
	%	37,9	17,5	20,5	10,5	13,6	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=20,995$; sd:4 ; p:0,000≤0,05

Okul türü değişkenine göre öğrencilerin “Okulunda müzik ile ilgili malzemeler yeterli miktarda mevcuttur.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 33’e göre;

Araştırmaya katılan Ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin %50,7’si okulundaki müzik malzemelerinin yeterli olmadığını belirtirken; %24,3’ü kararsız olduğunu ve %25,0’i ise okulundaki müzik malzemelerinin yeterli olduğunu söylemiştir. Araştırmaya katılan İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerin ise %61,9’u okulundaki müzik malzemelerinin yeterli olmadığını belirtirken; %15,2’si kararsız olduğunu ve %22,9’u ise okulundaki müzik malzemelerinin yeterli olduğunu belirtmiştir.

Okul türü değişkenine göre öğrencilerin okullarındaki müzik malzemelerini yeterli görmesi arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri 0,000<0,05 olduğundan “Öğrencilerin okullarındaki müzik malzemelerini yeterli bulması durumu okul türüne göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani öğrencilerin okullarındaki malzemelerin yeterli olması ile öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Tablo 34.

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türü ile Ailelerin Güzel Sanatlar Liselerine Gitme İsteklerini Olumlu Karşılama Durumu Arasındaki Frekans ve İlişki Testi

Okul Türü		Ailem Güzel Sanatlar Liselerine gitme isteğimi olumlu karşılar.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Ortaokul	Frekans	92	54	94	90	97	427
	%	21,5	12,6	22,0	21,1	22,7	100,0
İmam Hatip Ortaokulu	Frekans	99	36	69	43	52	299
	%	33,1	12,0	23,1	14,4	17,4	100,0
Toplam	Frekans	191	90	163	133	149	726
	%	26,3	12,4	22,5	18,3	20,5	100,0

Ki-Kare İlişki Test Sonucu: $\chi^2=15,815$; sd:4 ; p:0,003<0,05

Okul türü değişkenine göre öğrencilerin “Ailem Güzel Sanatlar Liselerine gitme isteğini olumlu karşılar.”, yargı cümlesine verdikleri cevapların frekans ve satır yüzde değerleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 34’ göre;

Araştırmaya katılan Ortaokul öğrencilerinin %34,1’i ailesinin Güzel Sanatlar Liselerine gitme isteğini olumlu karşılamayacağını belirtirken; %22,0’si kararsız olduğunu ve %43,9’u ise ailesinin GSL’ye gitme isteğini olumlu karşılayabileceğini söylemiştir. Araştırmaya katılan İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin ise %55,1’i ailesinin GSL’ye gitme isteğini olumlu karşılamayacağını belirtirken; %23,1’i kararsız olduğunu ve %31,8’i ise ailesinin GSL’ye gitme isteğini olumlu karşılayabileceğini belirtmiştir.

Okul türü değişkenine göre aileler öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine gitmek isteklerini olumlu karşılaması arasındaki ilişki Ki-Kare testinde incelendiğinde bulunan p-değeri 0,003<0,05 olduğundan “Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine gitmeyi istemelerinin aileler tarafından olumlu karşılanması durumu okul türüne göre farklılık gösterir” hipotezi doğrulanır. Yani öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine gitme isteklerine ailelerin olumlu karşılaması ile çocukların öğrenim gördükleri okul türü arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgular ve yorumlara bağlı olarak varılan sonuçlara ve bunların ışığında ilgili literatür taramasından hareketle oluşturulan önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuçlar

Anket çalışmasında demografik bilgilerin dışında konuyla ilgili olarak 38 farklı soru hazırlanmıştır. Tüm sorulara verilen cevaplar frekans analizi ile tablolar halinde gösterilmiştir. Demografik sorular dışında kalan 38 soru için açıklayıcı faktör analizi uygulaması yapılmış olup, birbiriyle korelasyonu düşük olan sorular incelenerek aşamalı olarak analizden çıkarılmıştır. Güzel Sanatlar Liselerine yönelmeleri etkileyen faktörler elde edilmiştir.

6.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçları

Araştırmanın birinci alt problemi olan çevresel faktörlerin öğrencilerin Güzel Sanatlar Liseleri'ne yönelmesine ilişkin etki durumu nedir? Sorusunun yanıtlanabilmesi için araştırmada yer alan 38 soruya temel faktör analizi uygulaması yapılarak öğrencilerin GSL'lere yönelmesini etkileyen faktörlerin 21 soru altında 4 faktör düzeyinde toplanmıştır. Bu faktör düzeylerinin; Eğitim, Aile, Kişisel ve Sosyal sorular ile ilgili başlıklar altında toplandığından faktör etki isimlerinin bu şekilde verilmesi uygun görülmüştür.

Çalışmanın istatistiksel analiz kısımlarında açıklayıcı faktör analizinden sonra sırasıyla güvenilirlik ve korelasyon analizleri yapılmış olup daha sonra bağımsız grup karşılaştırma testlerinden; ikili bağımsız grup karşılaştırmalarında Mann Whitney U testi, üç ve üzeri

bağımsız grup karşılaştırılmalarında ise Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Son bölümde ise iki bağımsız grup karşılaştırmaları için Chi Square testi uygulaması yapılmış olup demografik bilgiler ile bazı sorulara verilen cevaplar arasındaki ilişkilere bakılmıştır.

Açıklayıcı faktör analizi sonucunda belirlenen faktörlere güvenilirlik analizi uygulaması yapılmış ve sonuçların iyi düzeyde güvenilir olduğu belirlenmiştir. Faktörlerin birbiriyle olan korelasyonlarına bakıldığında ise 4 faktöründe birbiriyle olan ikili ilişkilerinin %99 güvenilirlik düzeyinde anlamlı oldukları görülmektedir. Korelasyon analizi sonucunda dikkat çeken sonuca baktığımızda, öğrencilerin Güzel Sanatlar Liseleri'ne yönelmelerini etkileyen Eğitim Etki ve Aile Etki faktörlerinin Sosyal Etki faktörüyle olan ilişkilerin diğer ikili ilişkilere göre daha düşük olduğu görülmüştür.

6.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçları

Araştırmanın ikinci alt problemi olan öğrencilerin GSL'ye yönelmesini etkileyen faktörler ile cinsiyet farklılıkları incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır? Sorusunun yanıtlanabilmesi için yapılan analizlerden 4 faktöründe, öğrencilerin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği ($p < 0,05$) görülmektedir. Bu durumda kız öğrencilerin Güzel Sanatlar Liseleri'ne yönelmelerindeki faktör etkilerinin erkek öğrencilere göre daha fazla olduğu söylenebilir.

6.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçları

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan öğrencilerin GSL'ye yönelmesini etkileyen faktörler ile ailenin eğitim durumu incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır? Sorusunun yanıtlanabilmesi için yapılan analiz sonuçlarından;

Araştırmaya katılan öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerini etkileyen faktörler ile öğrencilerin Anne ve Baba Eğitim düzeylerine göre ayrı ayrı değerlendirildiğinde; Güzel Sanatlar Liselerine yönelmeyi etkileyen faktörler ile öğrencilerin anne ve babaların eğitim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p > 0,05$). Bu yüzden öğrenci anne ve babalarının eğitim düzeylerinin İlkokul mezunu, Orta Öğretim/Lise mezunu veya Üniversite mezunu olmaları öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerini etkileyen faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

6.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçları

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesini etkileyen faktörler ile ailenin gelir düzeyi incelendiğinde istatistiksel anlamda bir fark var mıdır? Sorusunun yanıtlanabilmesi için yapılan analiz sonuçlarına göre; Eğitim Etkisi, Aile Etkisi ve Kişisel Etki faktörleri arasında %95 güvenilirlikle istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Sosyal Etki faktöründe ise öğrenci ailelerinin ortalama aylık gelir düzeylerine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Ortalama aylık geliri “1500 TL ve altında” olan ailelerde yaşayan öğrencilerin, Güzel Sanatlar Liseleri’ni tercih etmelerini etkileyen Sosyal Etki faktörü diğer gelir gruplarına göre daha düşük olduğundan bu liseleri tercih etme oranlarının diğer gelir gruplarına göre daha düşük olduğu söylenebilir.

6.1.5. Araştırmanın Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçları

Araştırmanın beşinci alt problemi olan öğrencilerin GSL’lere yönelmelerinde yaşadıkları yakın çevrede GSL’nin olup olmamasının bir etkisi var mıdır? Sorusunun yanıtlanabilmesi için; GSL bulunmayan Tuzla ve GSL bulunan Kadıköy ilçeleri için faktörler karşılaştırıldığında, öğrencilerin GSL’lere yönelmelerini etkileyen faktörlerin ilçelere göre farklılık göstermedikleri görülmektedir ($p>0,05$). Tuzla ve Kadıköy ilçelerinde öğrenimlerini sürdüren öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerinde Aile, Eğitim, Kişisel ve Sosyal Etki değişkenleri bakımından bir farklılığın bulunmadığı görülmüştür.

6.1.6. Araştırmanın Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçları

Araştırmanın altıncı alt problemi olan öğrencilerin GSL’lere yönelmelerinde öğrenim gördükleri okul türünün bir etkisi var mıdır? Sorusunun yanıtlanabilmesi için yapılan analiz sonuçlarına göre; Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre Güzel Sanatlar Liseleri’ne yönelmelerini etkileyen faktörler arasında farklara bakıldığında, Eğitim Etkisi ve Aile Etkisi faktörleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ($p<0,05$), Kişisel Etki ve Sosyal Etki faktörleri bakımından ise okul türlerine göre anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Ortaokulda eğitim gören öğrencilerin GSL’lere yönelmelerindeki eğitim etki faktörü puan ortalaması 2,37 iken, İmam Hatip Ortaokulu puan ortalamasının 2,23 olduğu görülmektedir. Bu durumda Ortaokul öğrencilerinin eğitim etkisi

sebebiyle İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerine göre GSL'leri daha fazla tercih edebileceği söylenebilir.

6.2. Öneriler

Çalışmada elde edilen sonuçlara göre, Güzel Sanatlar Liseleri hakkında öğrencilerin yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir. Bu durumla ilgili olarak okullardaki mesleki rehberlik çalışmalarının sadece Anadolu ve Fen Liselerini tercih eden öğrencilere yönelik olarak değil, 5. Sınıftan itibaren öğrenci ve ailelere Güzel Sanatlar Liseleri hakkında da gerekli bilgi ve yönlendirmelerin yapılması gerekmektedir.

Milli Eğitim Müdürlükleri ve okul idarecileri tarafından, ilköğretim öğrencileri için Güzel Sanatlar Liseleri'ne ve konservatuvarlara oryantasyon gezileri düzenlenmelidir. Öğrenciler bu geziler ile müzik eğitiminin hangi ortamlarda, hangi enstrüman kullanılarak işlendiğini görme şansı bulabilir. Böylelikle öğrencilerin müzik dersine ve öğretmenlerine olan tutumu olumlu yönde değişebilir ve sanata karşı ilgilerinin artması sağlanabilir.

Araştırmada öğrencilerin müzik derslerine ilgi duymadıkları anlaşılmaktadır. Müzik dersi müfredatının yapılandırmacı eğitim anlayışı çerçevesinde öğrencinin seviyesine uygun ve ilgilerini çekebilecek şekilde düzenlenerek öğrencilerin müzik derslerine ilgilerinin artırılması sağlanmalıdır. Okullardaki müzik materyal imkânlarının yeterli miktarda bulunması derslerin daha verimli ve etkili geçmesini sağlayarak öğrencilerin ilgilerini artıracakı düşünülmektedir.

Öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmesindeki Aile Etkisinin okul türüne göre farklılık gösterdiği görülmektedir. İmam Hatip Ortaokulu öğrencileri, ailelerinin kendilerini Güzel Sanatlar Liselerine göndermek istemeyeceğini belirtmektedirler. Müzik öğretmeni ve okul rehberlik servislerinin müziğe karşı ilgi ve yeteneği bulunan öğrencilerin aileleri ile özel görüşmeler düzenleyerek, bu öğrencilerin Güzel Sanatlar Liselerine kazandırılması gerekmektedir.

Öğrencilerin çalgı çalmak istemelerine rağmen ortaokul seviyesinde bir çalgıya hâkim olamadan mezun oldukları bilinmektedir. Okullardaki müzik ders saatinin yetersiz olması, hedeflenen kazanımların gerçekleştirilmesini zorlaştırmaktadır. Müzik ders saati artırılarak ve alan öğretmeni tarafından destekleme-yetiştirme kursları açılarak öğrencinin bir çalgıya hâkim olması sağlanmalıdır. Ortaokul 8. Sınıfta Güzel Sanatlar Lisesine gitmek isteyen ilgili

ve yetenekli öğrencilere, müzik öğretmeni tarafından bireysel ses eğitimi, nota, ritim ve çalgı dersleri verilerek yetenek sınavlarında başarılı olmaları için destek olunmalıdır.

Güzel Sanatlar Liseleri başvuru ve öğrenci profillerine bakıldığında kız öğrenci sayısının erkek öğrencilere göre daha fazla olduğu görülmektedir. Çalışmamızda da kız öğrencilerin Erkek öğrencilere göre Güzel Sanatlar Liselerine daha ilgili oldukları görülmektedir. Çevremizdeki meslek anlayışının özellikle erkek çocukları için, maddi getirisi yüksek, toplum tarafından değer gören meslekler olduğu gerçeği ilgi ve yeteneklerin değer görmediği anlamına gelmektedir. Erkek öğrencilerin de bu maddi değer baskısının altında sanatın para kazandırmayacağı düşüncesiyle yeteneklerinin üzerine gidemediği görülmektedir. Güzel Sanatlar Liselerini tercih eden erkek sayısı da bu sebeple kız öğrencilere göre az olduğu görülmektedir. Sanata karşı yeteneği ve ilgisi olan erkek öğrencilerin aileleri ile okul rehberlik servisinin ve ilgili alan öğretmenin iş birliği içerisinde görüşmeler sağlayarak ailenin ikna edilmesi sağlanmalıdır.

Bu çalışmada ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerini etkileyen faktörler üzerinde durulmuş olup, öğrencilerin müzik ile ilgilenmelerine rağmen GSL'ler hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bu liselere karşı çok ilgili olmadıkları görülmüştür. Müzik derslerini ve müziği sevmelerine rağmen, mesleki istek ve beklentileri, aile baskısı, geçim kaygıları nedeniyle Güzel Sanatlar Liseleri'ne gitmek istemedikleri de çıkarılmaktadır. Bu çalışma, bundan sonra yapılacak benzer çalışmalara örnek teşkil etmekte olup, soru sayısı ve faktör sayısı çoğaltılarak öğrencilerin bu liselere yönelmelerini etkileyen faktörlerin detaylı incelenmesine yardımcı olabilecektir.

KAYNAKLAR

- Akdemir, Ç. (1991). Okullarımızda mesleki rehberliğin önemi. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 1(2), 76-82. <https://docplayer.biz.tr/23212534-Okullarimizda-mesleki-rehberligin-onemi.html> sayfasından erişilmiştir.
- Aksu, C. (2007). *İlköğretim müzik programının hedeflerine ulaşma düzeyinin değerlendirilmesi*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Artut, K. (2004). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. Ankara: Anı.
- Aydın, M. (1991). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Hatiboğlu.
- Aytaç, Ç. (1981). *Sanat ve uygarlık*. Ankara: Bizim Buro.
- Cengiz, G. (2006). *Öğrencilerin ortaöğretim kurumu tercihinde etkili olan bazı faktörlerin etki durumu*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Coşkun, G. (2012). Müzik bilimi ve yaratıcılık. *Pivolka*, 21, 14-16.
- Cüceloğlu, D. (2007). *Bireysellik ve bencillik farkı*. 25 Mayıs 2019 tarihinde <http://www.dogancuceloglu.net/yazilar/290/bireysellik-ve-bencillik-farki/> sayfasından erişilmiştir.
- Cüceloğlu, D. (1992). *İnsan ve davranışı*. İstanbul: Remzi.
- Çilden, Ş. (2001). Müzik, çocuk gelişimi ve öğrenme. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 1-8. <http://www.gefad.gazi.edu.tr/download/article-file/77491> sayfasından erişilmiştir.
- Dam, H. (2008). Öğrencinin okul başarısında aile faktörü, *Hitit İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7(14), 75-99. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/hititilahiyat/article/view/5000093264> sayfasından erişilmiştir.
- Demirel, Ö. (2000). *Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem A.

- Deniz, S. (2001). Bireyin meslek seçimini etkileyen kaynaklar: Yeni teknolojilerden internet. *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi*6, 1-9. <http://www.sobbiad.mu.edu.tr/index.php/asd/article/view/81> sayfasından erişilmiştir.
- Devlet Memurları Kanunu (2006). *T.C. Resmi Gazete*, 26378, 16/12/2006.
- Doğan, H. Mehmet. (1998). *Estetik*. İzmir: 9 Eylül.
- Elmacıoğlu, T.(1998). *Başarıda aile faktörü*. İstanbul: Hayat.
- Eren, E. (2004). *Örgütsel davranış ve yönetim psikolojisi*. İstanbul: Beta Basım.
- Eroğlu, E. (2007). *Ailenin sosyo-ekonomik ve eğitim düzeyleri ile çocukların problem çözme yetenekleri arasındaki ilişki*. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sakarya.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe.
- Eskioğlu, I. (2003, Ekim). *Müzik eğitiminin çocuk gelişimi üzerindeki etkileri*. Cumhuriyetimizin 80. yılında müzik sempozyumunda sunulmuş bildiri. s. 116-123, İnönü Üniversitesi. Malatya.
- Gülmez, I. (2014). Avrupa Birliği ülkelerinde mesleki yönlendirmelerin incelenmesi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 5(9), 93-129.
- Gün, E. (2007). *Müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerindeki başarı durumları ve başarılarını etkileyen faktörler*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Hancıoğlu, A., Koç, İ. ve Dayıoğlu, M. (2000). *Türkiye’de çocukların ve kadınların durumu*. UNICEF, Ankara.
- Korkut, F. (2008). *Meslek seçimi, önemi ve meslek seçimini etkileyen etmenler*https://korkutfidan.weebly.com/uploads/4/6/0/5/46053217/meslek_se%C3%87%C4%B0m%C4%B0__3.11.2008.doc sayfasından erişilmiştir.
- Köse, M. Ruhi (1998). Başarı yönelimlerindeki cinsiyet farklılıklarının akademik seçim ve edinimlere dönük etkisi. 22(107), 36-45, *Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, Ankara.
- Kuzgun, Y. (2003). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Küçüköncü, H. Yılmaz (2003, Ekim). *Müzik eğitiminin ülkemizde çağdaş anlamda istenilen düzeye ulaşabilmesi için müzik öğretmenliği ana bilim dallarının ders ve ders dışı etkinliklerinin içerik bakımından düzenlenmesindeki önemi*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu Bildirisi. s. 323-330, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2009). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Türk ve batı müziği çalgıları dersi (gitar) öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları Milli Eğitim Bakanlığı (2010) GSL Yönetmeliği.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2015). *Milli eğitim bakanlığı orta öğretim kurumları yönetmeliği*, <http://ogm.meb.gov.tr/www/mill-egitim-bakanligi-ortaogretimkurumlari-yonetmeliginde-degisiklik-yapilmasina-dair-yonetmelik-01072015tarhli-ve-29403-sayili-resm-gazetede-yayimlanarak-yururluge-girmistir/icerik/361sayfasidan> erişilmiştir.
- Mumcu, Ö. (2006). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'ne öğretmen ve öğrenci seçme sınavı kriterlerinin karşılaştırılması*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Münire, E. (2001). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Alkım.
- Nevruz, Ş. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin öğrenme stilleri, müzik ders kazanımlarının gerçekleşme düzeyi ve derse yönelik tutumların incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Nuyen, J. (2011). *Impact of Group Intervention on Problem-Solving and Self-Efficacy in Career Decision-Making*. ProQuest LLC, Ph. D. Dissertation, Drexel University.
- Özal, K. (2010). *Beşinci bölge Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin müzik bölümlerinde okuyan 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin beklentileri arasındaki farklar*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özcan, H. (2002). *Çocuk resimlerinde yaratıcılık, resim- iş eğitimi ile geliştirilmesi yöntemleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özsoy, V. (2007). *Görsel sanatlar eğitimi*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Parlaktuna, İ. (2010). Türkiye'de cinsiyete dayalı mesleki ayrımcılığın analizi. *Ege Akademik Bakış*, 10(4), 1217-1230.

- Razon, N. (1982). Meslek seçiminde gençlere nasıl yardım edebiliriz? *Aile ve Çocuk Dergisi* II, 78-87, Grafik Sanatlar Matbaası İstanbul. <https://www.ekipnormarazon.com/makalelerimiz/meslek-secimi/meslek-seciminde-genclere-yardim/> sayfasından erişilmiştir.
- Pera Güzel Sanatlar Lisesi (1996). *Misyonumuz*, 5 Şubat 2019 tarihinde <http://www.Peraguzelsanatlar.com.tr/misyonumuz.html> sayfasından erişilmiştir.
- Say, A. (1996). *Genel müzik öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Sönmez, V. (2007). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*. Ankara: Anı.
- Şahin, P. (2011). *Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri'nde piyano öğretim programında kullanılan makamların uygulanabilirliği hakkında öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Tan, H. (1975). *Rehberliğin esasları*. Ankara: Ayyıldız Matbaası.
- Tezcan, M. (1997). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: Zirve.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi, temel kavramlar ilkeler yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uyguç, N. (2003). Cinsiyet, bireysel değerler ve meslek seçimi. *Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakülte Dergisi*, 18(1), 93-103. <http://acikerisim.deu.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12397/1573> sayfasından erişilmiştir.
- Varol, N. (2011, Ekim). *Değer Kavramı*. Değerler Eğitimi Sempozyumunda sunulmuş bildiri, Eskişehir.
- Watts, A.G. (2013). *Career Guidance and Orientation*. Revisiting global trends in TVET Reflections on theory and practice (Chapter 7). UNESCO-UNEVOC International Centre. International Centre for Technical and Vocational Education and Training. ISBN 978-92-95071-57-5.
- Yavuzer, H. (2001). *Çocuk psikolojisi*. 21. basım, İstanbul: Remzi.
- Yazıcı, D. (2016). *Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin alan dışı ders başarılarının incelenmesi (Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi örneği)*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Yıldırım, M. (2013). *Ortaokul 7.sınıf müzik eğitim programının bilişsel alan kazanımlarına düzeyinin değerlendirilmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Yönetken, B. Halil (1993). *Türkiye’de müzik eğitiminin önemi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.

EKLER

EK-1. Anket İzin Belgesi

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.4719741
Konu : Anket ve Araştırma İzin Talebi.

05/03/2019

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Gazi Üniversitesinin 13.12.2019 tarihli ve 46213 sayılı yazısı.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tk. Gn. Md. 22.08.2017 tarih ve 12607291/ 2017/25 No'lu Gen.
c) Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma ve Anket Komisyonunun 04.03.2019 tarihli tutanağı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Şeyma BOSTANCI'nın "İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liselerine Yönelme Durumlarını Etkileyen Çevresel Faktörlerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi İstanbul İli Tuzla ve Kadıköy İlçeleri Örneği" konulu tezi kapsamında, ilimiz Tuzla ve Kadıköy ilçelerinde bulunan ortaokullarda; anket uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarınıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

- Ek:
1- Genelge.
2- Komisyon Tutanağı.

OLUR
05/03/2019

Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

Millî Eğitim Bakanlığı Birbirizden M. İbrahim Öktem Cad.
Naci Eski Adliye Binası Saltanatımsat Fakültesi/İstanbul
E-Posta: igh34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalandıktan sonra, <http://evrak.meb.gov.tr> adresinden: 0262-5108-2172-0205-5905 kodu ile teyit edilebilir.

EK-2. Anket Formu

Sevgili Öğrenciler,

Bu anketin amacı, Ortaokulda öğrenim gören VIII. Sınıf öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liselerine yönelmelerini etkileyen çevresel faktörleri araştırmaktır. Araştırmada yer alan ölçeklere vereceğiniz cevaplar, sadece araştırma kapsamında bilimsel amaçlar için kullanılacak ve kesinlikle gizli tutulacaktır. Sizlerin bu çalışmada yer alan sorulara samimi düşüncelerinizi içtenlikle belirtmeniz, araştırmanın amacına ulaşmasına katkıda bulunacaktır. Gösterdiğiniz ilgi ve özen için teşekkür ederim.

Şeyma BOSTANOĞLU
Müzik Öğretmeni
Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Eğitim A.B.D. Yüksek Lisans Öğrencisi

Bölüm 1- DEMOGRAFİK BİLGİLER

1.Okulunuz:

2.Yaşınız:

3.Cinsiyetiniz: ☐ Kız ☐ Erkek

4.Annenizin Eğitim Durumu:

- ☐ Okuma-Yazma Bilmiyor
☐ İlkokul Mezunu
☐ Ortaokul Mezunu
☐ Lise Mezunu
☐ Üniversite Mezunu
☐ Yüksek Lisans
☐ Doktora

5.Babanızın Eğitim Durumu:

- ☐ Okuma-Yazma Bilmiyor
☐ İlkokul Mezunu
☐ Ortaokul Mezunu
☐ Lise Mezunu
☐ Üniversite Mezunu
☐ Yüksek Lisans
☐ Doktora

6.Ailenizin Aylık Geliri:

- ☐ 1500 TL ve Altı
☐ 1501 TL – 3000 TL
☐ 3001 TL – 5000 TL
☐ 5001 TL – 7500 TL
☐ 7501 TL ve Üzeri

7.Kardeş Sayınız:

- ☐ Kardeşim Yok
☐ 1 – 2
☐ 3 – 4
☐ 5 +

Bölüm 2- ANKET SORULARI

1. Bir çalgı çalıyor musunuz?
2. Ailenizde herhangi bir çalgı çalan var mı?
3. Daha önce koro veya orkestrada görev aldınız mı?
4. Daha önce hiç konsere gittiniz mi?

(Evet'ye çalgı adını noktalı yere yazınız.)
☐ Evet ☐ Hayır
☐ Evet ☐ Hayır
☐ Evet ☐ Hayır
☐ Evet ☐ Hayır

5. Günde kaç saat müzik dinlersiniz?

- ☐ 0 – 1 Saat ☐ 2 – 3 Saat ☐ 4 +

6. Ne tarz müzik dinlemekten hoşlanırsınız?

(Birden fazla seçeği işaretleyebilirsiniz. Seçeneklerin dışındaki türü noktalı yere yazabilirsiniz.)

- ☐ Jazz ☐ Klasik Müzik ☐ Halk Müziği ☐ Sanat Müziği
☐ Elektronik ☐ Pop ☐ Rock ☐ Hip-Hop(Rap ve R&B)
☐ Dini ☐ Enstrümantal Müzik ☐ Diğer

Aşağıda müziğe olan ilgi ve beklentilerinizi etkileyen bazı ifadeler bulunmaktadır.
Soruları cevaplamadan önce, lütfen müzik ile ilgili yaşadığınız durumken göz önünde bulundurunuz.
Sorularda verilen ifadeye kesinlikle katılıyorsanız, 5'i; eğer ifadeye kesinlikle katılmıyorsanız, 1'i işaretleyiniz.
Bu iki durum dışında ise 1 ve 5 arasında sizi en iyi tanımladığını düşündüğünüz numaranı işaretleyiniz.
Her soruya bir yanıt vererek (X) şeklinde işaretleyebilirsiniz. Lütfen hiçbir maddeyi boş bırakmayınız.

N O	SORULAR	KESİNLİKLE KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	KESİNLİKLE KATILIYORUM
1	Müzik dersi en çok ilgi duyduğum dersler arasındadır.	1	2	3	4	5
2	Güzel Sanatlar Liseleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.	1	2	3	4	5
3	En az bir çalgı çalmak isterim.	1	2	3	4	5
4	Müzikle ilgilenmem için ailem beni teşvik eder.	1	2	3	4	5
5	Müzikle ilgilenmem için arkadaşlarım beni teşvik eder.	1	2	3	4	5
6	Müzikle ilgilenmem için öğretmenlerim beni teşvik eder.	1	2	3	4	5
7	Müziğe karşı yeteneğim olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
8	Müzik ile ilgili kendimi geliştirmek isterim.	1	2	3	4	5
9	Güzel Sanatlar Liselerine gitmem için ailem beni teşvik eder.	1	2	3	4	5
10	Güzel Sanatlar Liselerine gitmem için arkadaşlarım beni teşvik eder.	1	2	3	4	5
11	Güzel Sanatlar Liselerine gitmem için öğretmenlerim beni teşvik eder.	1	2	3	4	5
12	Müzik dersinde sıkılırım.	1	2	3	4	5
13	Medyadaki müzik yarışmaları ilgimi çeker.	1	2	3	4	5
14	Ailemin yanında şarkı söylerim.	1	2	3	4	5
15	Arkadaşlarımla yanında şarkı söylerim.	1	2	3	4	5
16	Öğretmenlerimin yanında şarkı söylerim.	1	2	3	4	5
17	Dinlediğim şarkı sözlerini hemen ezberlerim.	1	2	3	4	5
18	Güzel Sanatlar Liselerine gitmek isterim.	1	2	3	4	5
19	Yapılan rehberlik ve yönlendirme çalışmalarını Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
20	Ailemin sahip olmama istediği meslek Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
21	Basın yayın organlarından ortaöğretim kurumları hakkında edindiğim bilgiler Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
22	Bulduğum ilçede ortaöğretim kurumlarının türünün ve sayısının sınırlı olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
23	Evime yakın olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
24	Okulun fiziki donanımı(müzik odaları, spor salonu, kütüphane, tiyatro salonu vb.) Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
25	Sınıf mevcudunun az olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
26	Çevremde iyi müzik eğitimi veren bağımlı bir okul olarak tanınmış olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
27	Okulun öğretmen kadrosunun deneyimli ve tanınmış öğretmenlerden olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
28	Kendi istek ve beklentilerim Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
29	Ailemin ekonomik durumu Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
30	Şehir merkezine yakın olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
31	Yetenekli öğrencilerin bu okulu tercih ediyor olması Güzel Sanatlar Liselerine yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
32	Güzel Sanatlar Liselerinde diğer okullardan daha fazla müzik eğitimi veriliyor olması bu okula yönelimimde etkili olur.	1	2	3	4	5
33	Okulundaki müziksel aktivitelere katılmak isterim. (koro, orkestra vb.)	1	2	3	4	5
34	Okulunda müzik ile ilgili malzemeler yeterli miktarda mevcuttur.	1	2	3	4	5
35	Müzik ile ilgilenmemin özgüven ve benlik duygusunu geliştirdiğine inanırım.	1	2	3	4	5
36	Güzel Sanatlar Liselerinin yeteneğimi geliştirmemde katkısı olacağını düşünüyorum.	1	2	3	4	5
37	Ailem Güzel Sanatlar Liselerine gitme isteğini olumlu karşılar.	1	2	3	4	5
38	Ailem müzik dinlememi istemez.	1	2	3	4	5

95
S.S.N.

EK-3.Veli İzin Belgesi

VELİ İZİN FORMU

.....ORTAOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE
İSTANBUL

Velisi bulunduğum 8/..... şubesindeki oğlumun/kızımın, Tuzla Evliya Çelebi Ortaokulu Müzik Öğretmeni Şeyma BOSTANOĞLU tarafından yapılacak olan "İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liseleri'ne Yönelme Durumlarını Etkileyen Çevresel Faktörlerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi(İstanbul İli Tuzla- Kadıköy İlçeleri Örneği)" tez konulu anket çalışmasına katılması için izin veriyorum.

...../...../20...

Veli Adı Soyadı

İmza

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı :BOSTANOĞLU, Şeyma
Uyruğu :T.C.
Doğum tarihi ve yeri :29.09.1991, Karabük
Medeni hali :Evli
Telefon :0(507)6992245
Faks : -
e-mail :seymacelen91@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi / Müzik Eğitimi ABD	Devam ediyor
Lisans	Gazi Üniversitesi / Eğitim Fakültesi	2013
Lise	Safranbolu İMKB AGSL	2009

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2018-Halen	Tuzla Evliya Çelebi Ortaokulu	Müzik Öğretmeni
2016-2017	Esenler Ayvalıdere Ortaokulu	Müzik Öğretmeni
2015-2016	Gölcük İhsaniye OYAK Ortaokulu	Müzik Öğretmeni
2014-2015	Eruh 75. Yıl Milli Eğitim Vakfı Ortaokulu	Müzik Öğretmeni

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

-

Hobiler

Yüzme, Piyano, Gitar, Fotoğraf, Kitap, Dans

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..